M. Koning,
1052 Baxter St.,
City.

THE STANDARD BEARER

A Reformed Semi-Monthly Magazine

PUBLISHED BY THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICH.

Communications relative to subscription should be addressed to
R. SCHAAFSMA
524 Henry Ave., S. E.
Grand Rapids, Mich.

EDITORIAL STAFF
Editors—Rev. H. Hoeksema, Rev. G. M. Ophoff, Rev. Wm. Verhil, Rev. G. Vos
Associate Editors— Rev. A. Cammenga, Rev P. De Boer, Rev. M. Gritters, Rev. C. Hanko, Rev. B. Kok, Rev. G. Lubbers, Rev. R. Veldman. Rev. H. Veldman.

Communications relative to contents should be addressed to
REV. H. HOEKSEMA
1139 Franklin Street, S. E.,
Grand Rapids, Mich.

Vol. XIV, No. 15. Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Mich. May 1, 1938 Subscription Price, $2.00

MEDITATIE

Begeerig Naar Het Hemelsch Vaderland

Maar nu zijn ze begeerig naar een beter, dat is, naar het hemelsche. Daarom schaamt zich God hunner niet, om hun God genaamd te worden; want Hij heeft hun een stad bereid.

Heb. 11:16.

Het hemelsch vaderland!

Daarop is het oog der heiligen uit alle eeuwen gegevestigd.

Dat is het voorwerp van hun begeeren. Dat zoeken ze. Aan dat begeeren, aan het zoeken van het hemelsch vaderland, is alle andere begeerte en streven ondergeschikt, dienstbaar.

Daarop hopen ze. En in die hope zijn ze zalig. Want het is eene hope, die nooit vergaat, die nimmer zal beschamen.

Ook de wereld ziet altijd vooruit. Ook zij vestigdt haar blik altijd weer op de toekomst. Ze wordt daartoe steeds gedrongen. Want wij zijn kinderen des tijds. En in dien tijd wandelen, leven en streven we binnen de perken van den kringloop der aardsche dingen. En de tijdelijke, aardsche dingen liggen onder den vloek. Het lijden dezes tegenwoordigen tijds is er onvermijdelijk, onafscheidelijk aan verbonden. De dood zit in elk moment van ons aardsche bestaan. De vreeze des doods achtervolgt ons, vervult ons bij alles, wat we doen. En daarom bevredigt het tegenwoordige nimmer. Het tegenwoordige blijkt altijd weer ijdelheid. Als het toekomstig moment, waarop we hoopten, het heden geworden is, stelt het altoos weer teleur. En altijd zoeken we het betere dan het heden. Voortgedragen op den onverbiddelijken stroom des tijds, strekken we ons altijd weer naar de toekomst.

IJdelheid der ijdelheden!

Steeds weer vergaande hope!

Want het betere dan het heden is binnen den kring van het aardsche en tijdelijke niet te vinden!

't Gaat met het begeeren en zoeken der ver-van-God-de-weelde-zoekende wereld van teleurstelling tot teleurstelling met, als het uiteinde, de wanhoop des doods in eeuwig afgrijzen.

Maar de heiligen zijn begeerig naar het beter, dat is het hemelsch vaderland.

Zij belijden immers, dat zij gasten en vreemdelingen op aarde zijn. Hier beneden is niet het voorwerp van hun begeeren. De blik hunner hope is door den horizon van het tijdelijke niet beperkt. Ze sterven evenals de wereld, maar ook dan nog in het geloof, en met de belijdenis, dat ze zich in hope vastklemmen aan de belofte, die ze van verre zagen.

En die zulke dingen zeggen, betoonen klaarlijk, dat ze een vaderland zoeken.

Betoonen tevens, dat het vaderland, dat ze begeeren, niet achter hen ligt.

Aan het vaderland, waarvan ze uitgegaan zijn, denken ze niet.

Ze zijn begeerig naar een beter vaderland, beter dan al, wat de wereld, wat het aardsche en tijdelijke hun bieden kan.

Het hemelsche!

Het hemelsch vaderland!

En dan met nadruk *vaderland!*

Alle land toch is nog geen vaderland.

Al heeft iemand in een zeker land ook nog zoovele schatten en bezittingen, al is hij in een zeker land nog zulk een groot landeigenaar, daarmee is dat land nog niet zijn vaderland. En aan den anderen kant kan een land wel ons vaderland zijn, ook al bezitten we er geen voet gronds. 't Is meer dan ijdele fatasie, wanneer we zingen van "het dierbaar plekje grond, waar eens mijn wieg op stond'..

Niemand, die dit in natuurlijken zin beter gevoelt dan de emigrant, die eenigszins op jaren zijn vader-

land verlaat, om zich metterwoon te vestigen in een vreemd land. Nadat hij enkele jaren in het vreemde land gewoond heeft, is hij eigenlijk een vreemdeling op aarde geworden. Het oude vaderland trekt nog wel, maar hij zou er zich niet meer thuis gevoelen; het nieuwe land zijner keuze wordt zijn vaderland nooit meer.

Een vaderland heeft de liefde van ons hart. Het is het land, waar we in den vollen zin des woords onze *woning* hebben, waar we ons geheel thuis gevoelen. Daar wonen we onder ons volk. Daar liggen onze banden. Daar zijn onze betrekkingen. Daar wordt onze moedertaal gesproken. Daar is ons burgerschap. In 't vaderland zijn we geboren en getogen. Daar hebben we onze blijvende plaats. Overal elders zijn we vreemdeling en gast, al worden we ook met tijdelijke dingen en aardsche voorspoed overladen. Bij 't vaderland sluit zich geheel ons leven aan, en bij ons leven past ons vaderland. En waar we ook in de wereld zijn, naar ons vaderland trekt ons hart. . . .

Zoo is het ook met 't hemelsch vaderland.

Zeker, ook het hemelsch vaderland is een land, een werkelijk land, ook al is het in veel hooger zin dan alle landen der wereld. Van dat land was het aardsche Kanaän beeld. Dit Kanaän was den heiligen der oude bedeeling beloofd. Abraham werd geroepen uit zijns vaders huis en maagschap, om te gaan naar het land, dat de Heere hem wijzen zou, het land der belofte, dat Jehova hem zou geven. En hij geloofde en omhelsde de belofte, verliet zijn vaderland en toog naar 't beloofde land. Doch ook daar werd hij gast en vreemdeling. Met Izak en Jakob woonde hij in tenten en beleed hij, dat hij vreemdeling op aarde was geworden. En schoon hij 't land, waarhenen de Heere hem geleid had nimmer beërfde, zag hij toch de belofte van verre en stierf hij in 't geloof. Want de belofte deed hem in het aardsche Kanaän wel een beeld zien van het vaderland, dat hem beloofd was, maar toch was het hem de vervulling der belofte niet. Nog altijd begeerde en zocht hij een beter, dat is een hemelsch vaderland. En ook dat beter vaderland is niet slechts een afgetrokken begrip, een abstracte toestand, maar een wezenlijk land, de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, de toekomende wereld, de onverderfelijke en onbevlekkelijke erfenis.

Maar het is toch met nadruk een vaderland.

In dat vaderland liggen alle betrekkingen der heiligen, die hier gasten en vreemdelingen zijn. Daar is de allerhoogste realizeering van Gods vriendschapsverbond, Gods Vaderhuis met zijne vele woningen, de intiemst mogelijke gemeenschap met den Allerhoogste, het smaken van Zijne gunst, het kennen zooals we gekend zijn, het zien aangezicht tot aangezicht, de hemelsche openbaring van de liefelijkheden, die aan Gods rechterhand zijn; daar is de liefde Gods eeuwiglijk volmaakt en vindt ze weerklank in onze volmaakte liefde tot Hem; daar zullen we Hem volmaaktelijk dienen, met een liefdedienst, die nooit verdriet, medewerkers Gods zijn als Zijne verbondsvrienden. Daar is ons burgerschap en daar is ons medeburgerschap met alle heiligen volmaakt; daar zullen we gemeenschap hebben in het volmaakte licht met allen, die Zijn Naam eerbiedig vreezen. Daar spreken allen dezelfde taal; daar verrichten allen denzelfden dienst; daar wandelen allen in onzen Heere Jezus Christus in 't eeuwige licht; daar dragen allen het beeld des hemelschen; daar is geen dood meer, geen zonde en geen gebrek; daar is geen rouw en geen geklag, geen strijd en geen moeite, geen verdriet en geen angst; daar is de ruste van den volmaakten dienst van God. . . .

Alles op 't verheven vlak van 't hemelsche!

Alles in de vrijheid van het eeuwige!

Het hemelsch vaderland!

Beter, o, oneindig veel beter, dan eenig vaderland hier op aarde!

Zooveel beter, als het leven beter is dan de dood, als het licht beter is dan de duisternis, als de hemel verheven is boven de aarde, als de eeuwigheid uitnemender is dan de tijd. . . .

Naar dat vaderland zijn de heiligen begeerig.

Ze zijn vervuld met heimwee naar dat betere, dat hemelsche vaderland. Om wille van dat beter vaderland zijn ze hier gasten en vreemdelingen. Zooals iemand, die ver van huis en betrekkingen, alleen in een vreemd land verkeert, vervuld kan worden met heimwee, met "wee naar huis", zoo zijn de heiligen begeerig naar dat beter vaderland. Aan dat land zijn ze gedachtig in het land hunner vreemdelingschappen. De gedachte aan dat vaderland blijft hun bij in alles, wat ze doen. Het verlangen er naar beheerscht hun leven, hun doen en laten, hun wandel en handel, hun spreken en hooren, hun strijd en worsteling, hun droefheid en hun blijdschap. En zelfs leven ze ook hier als burgers van dat hemelsch vaderland. . . .

Want vreemdelingen en bijwoners zijn ze overal op aarde.

Dat vaderland zoeken ze.

Ze worstelen op naar Sions top!

Want ze hebben de belofte!

En ze zien de belofte van verre. En ze gelooven haar en omhelzen haar, en vertrouwen op haar.

En ze hebben het nieuwe leven, het beginsel van het burgerleven in dat hemelsch vaderland in hun ziel.

Ze zijn wedergeboren tot eene levende hope door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden!

En de trek van dat leven is naar boven, naar het eeuwige, naar het hemelsche!

Het beter vaderland!

Nooit beschamende begeerte!

De verwachting der wereld zal vergaan, maar de hope der heiligen zal nooit beschaamd worden.

Want God heeft hun een stad bereid!

Geen wezenlijk verschil is er tusschen het vaderland en de stad als beeld van de eeuwige, onverderfelijke erfenis, die God bereid heeft voor degenen, die Hem liefhebben. Dit is wel duidelijk uit den tekst zelf: zij zijn begeerig naar een beter, dat is, een hemelsch vaderland, en God heeft hun een stad bereid. Dit is ook duidelijk uit vers 10: "Want hij verwachtte de stad, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is". En ook een stad is niet maar een groep van huizen, maar een gemeenschap van burgers, die samenwonen onder hun eigene regeering.

Alleen maar is er verschil van oogpunt.

De stad toch is beeld van het blijvende tegenover de tent als beeld van het tijdelijke en voorbijgaande, De stad heeft fundamenten, de tent niet. In een stad bouwt men zijn huis, vestigt men zich metterwoon, bedoelt men te blijven. In het aardsche land der belofte heeft Abraham, met Izak en Jakob in tenten gewoond, en daarmede beleden ze, dat ze het blijvende, de bestemming nog niet hadden bereikt, dat ze als in een hun vreemd land verkeerden, ook in het land der belofte. Want ze verwachtten de stad, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is.

Van het eeuwige, van de blijvende ruste is de stad beeld.

En God heeft den heiligen zulk een stad, zulk eene plaats van eeuwige ruste, zulke een blijvende woonplaats in het hemelsch vaderland bereid!

Die stad is hun bereid. Ze is voor hen, voor Gods volk, dat Hij gekend heeft van voor de grondlegging der wereld, dat Hij verordineerd heeft om den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn. Op hen, op hunne behoeften, op hunne begeerten, op hun leven, het verheerlijkte leven, dat ze thans in beginsel bezitten, dat ze straks in hemelsche volmaaktheid zullen ontvangen, is die stad aangelegd. Zij behooren bij die stad en die stad behoort bij hen. Daar vinden ze de eeuwige vervulling van al hunne begeerten. Daar zal voor hen zijn de eeuwige volzaligheid!

Bereid is de stad!

Ze is gereed!

Ze wacht slechts op hare openbaring in den dag der heerlijkheid van Christus.

Ze was bereid, ook toen Abraham, Izak en Jakob in tenten woonden in het land der belofte, als vreemdelingen in een vreemd land. Want God heeft die stad bereid in Zijn eeuwig raadsplan, vóór de grondlegging der wereld. En in dat raadsplan is alles, dat in den tijd geschieden zal, door den Kunstenaar en Bouwmeester dier stad zóó met wijsheid beschikt, dat het moet dienen tot de realizeering dier eeuwige stad, die fundamenten heeft.

Maar ze is thans ook principieel bereid in Christus.

Ze werd gerealizeerd, toen Hij kwam in gelijkheid des zondigen vleesches, de Zoon, Immanuel, God met ons; toen Hij voor onze zonden zijn levensbloed uitstortte in den dood aan het vloekhout van Golgotha, de volmaakte offerande Gode toebrengende, aan Gods recht voldoend, voor de Zijnen de vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid, zaligheid en heerlijkheid verwervend; toen Hij opstond in heerlijkheid, de eersteling dergenen, die ontslapen zijn, en toen Hij opvoer in glorie tot in de hoogste hemelen, verhoogd werd aan de rechterhand des Vaders, een Heer der heeren, een Koning der koningen. . . .

Toen werd ons die stad bereid!

Want wij zijn niet gekomen tot den tastelijken berg, het brandende vuur, donkerheid, duisternis, onweder; maar tot den berg Sion, de stad des levenden Gods, het hemelsche Jeruzalem, de vele duizenden der engelen, de algemeene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, den Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen, en tot den Middelaar des nieuwen verbonds! . . . .

Jeruzalem, dat boven is!

Onzer aller moeder!

Nog is die stad niet geopenbaard.

Maar zij is bereid om geopenbaard te worden.

In den laatsten tijd!

Daarom schaamt zich God hunner niet!

Zij, de vreemdelingen en gasten op aarde, noemen Hem hun God!

En God de Heere, Die hun een stad bereid heeft, schaamt Zich niet om den God genaamd te worden van hen, die belijden, dat ze een stad zoeken, die fundamenten heeft en begeerig zijn naar een beter, dat is een hemelsch vaderland!

Ware het niet, dat die stad hun bereid was, wie zou zich niet schamen om God genaamd te worden van dat volk in de wereld?

Want in de wereld hebben ze verdrukking om Gods Naams wille! Ze worden beschimpt, gesmaad, vervolgd en verjaagd. Ze zijn de eeuwen door de ellendigste van alle menschen geweest, den ganschen dag gedood. Ze waren vreemdelingen op aarde, arm en veracht. Ze doolden in woestijnen en op bergen, in de holen en spelonken der aarde, hebben in schapenvellen en geitenvellen gewandeld, hebben bespottingen en geeselingen, banden en gevangenis geproefd, zijn uitgerekt geworden, in stukken gezaagd, gesteenigd geworden, door het zwaard gedood. De wereld was hunner niet waardig. En temidden van dat alles moesten ze hooren:

Waar is God op Wien ge bouwdet,
En aan Wien g'uw zaak vertrouwdet? . . . .

Maar Hij schaamt Zich niet hun God genaamd te worden!

Want Hij heeft hun een stad bereid!

H. H.

EDITORIALS

Dr. Hepp Over De Algemeene Genade

VI.

Dr. Hepp's Critiek Op Dr. Schilder's Voorstelling.

We zouden deze bespreking van de brochure van Dr. Hepp over "De Algemeene Genade" besluiten met eene behandeling van de bezwaren, die Dr. Hepp heeft tegen Dr. Schilder's voorstelling van het "medearbeiders Gods zijn". Nu ik hieraan toekwam en mijn notes nog eens overlas op dit punt, vond ik eene heldere en belijnde bespreking van deze critiek zeer moeilijk. En nu ik nog eens weer, en herhaaldelijk, overlas, wat Dr. Hepp hierover in zijne brochure schrijft, alsmede wat Dr. Schilder hierop reeds antwoordde in *De Reformatie,* is de moeilijkheid eer verergerd dan verminderd.

Ik heb mij daarom maar allereerst rekenschap te geven van de oorzaken van deze moeilijkheid. En ik meen hier het volgende te mogen opmerken.

In de eerste plaats is de critiek, die Dr. Hepp ons levert in zijne brochure, zelve niet scherp en belijnd. Hij stelt niet eigen belijnde voorstelling tegenover die van Dr. Schilder. Hij weet blijkbaar niet recht, wat hij er van zeggen zal. Hij schrijft b.v. op p. 84: "Wie zijn Gereformeerde 'voelhorens' bij het lezen van deze citaten uitsteekt , wordt aanstonds gewaarschuwd, dat de gedachte van het mede-arbeider Gods zijn hier zeer ernstig wordt overspannen". In deze opmerking liggen twee oorzaken van de moeilijkheid, waarover ik schreef. Vooreerst het feit, dat Dr. Hepp hier van "voelhorens" begint te spreken, van "Gereformeerde voelhorens". Nu wil ik niet ontkennen, dat er bij een gereformeerd mensch zulke voelhorens gevonden kunnen worden, en dat hij ze soms ook uitsteekt. Dit wil dan zeggen, dat hij bij het hooren of lezen van zekere beschouwing spontaan "voelt", dat ze niet deugt, niet gereformeerd is. Maar zulk een "voelen" met de "voelhorens" zal dan toch moeten worden gevolgd door een grondig onderzoek en degelijke bewijsvoering, eer de als verkeerd "gevoelde" beschouwing veroordeeld mag worden. En naar dit grondig onderzoek en deze degelijke bewijsvoering heb ik tevergeefs gezocht in Dr. Hepp's critiek. Ik ben sedert de Synode van Kalamazoo, 1924, meer dan een beetje bang geworden voor die gereformeerde voelhorens. Daar werden ze ook uitgestoken. En het gevolg is dwaling en ellende geweest. En ik moet van die voelhorens bij mannen van wetenschap, die leiding meenen te moeten geven, niets hebben. Maar een andere oorzaak van mijne moeilijkheid ligt in de vage uitdrukking "dat de gedachte van het medearbeider zijn hier ernstig wordt overspannen". Wat beteekent dit? Wil dit zeggen, dat Dr. Schilder op dit punt teveel nadruk legt? Beteekent het, dat hij hier een "neiging tot eenzijdigheid" vertoont, zooals de Synode van Kalamazoo het uitdrukte? Bedoelt Dr. Hepp, dat Dr. Schilder op dit stuk in gevaar van dwaling verkeert? Zooiets zal het moeten beteekenen. Maar in elk geval ware het dan toch beter geweest te wachten met brochures te schrijven, tot het duidelijk aangetoond had kunnen worden, dat de overspannen snaar gebroken was. Men kan met dat "overspannen" zijn niet werken. Men kan, indien men niet meer kan zeggen, geen voorstelling tegenover voorstelling zetten en helder aantoonen, waarin de gewraakte beschouwing dwaalt.

Dit wordt nog versterkt door hetgeen Dr. Hepp schrijft op p. 90: "De laatste term: het *alles* werken door God, ontvangt bij critisch gevoelen te weinig klemtoon. Men vatte dit niet verkeerd op. Daarmede wordt niet beweerd, dat de *personen,* die dit critisch gevoelen propageeren, niet die alwerkzaamheid van God in den mensch van harte aanvaarden. Dat behoort juist onvoorwaardelijk te worden geloofd. Ook wordt daarmede niet uitgesproken, dat zij bij hun *andere* gevoelens met die laatste waarheid niet genoegzaam rekening houden. Ons betoog raakt enkel en alleen *dit gevoelen.* Daarin en daarin alleen moeten we een bedenkelijke eenzijdigheid constateeren. *Maar nooit mogen daarnaar hun personen of hun overige leer worden getypeerd."*

Men vraagt hier onwillekeurig: wat beteekent dit alles? Er wordt gesproken van eene "bedenkelijke eenzijdigheid", en van een "te weinig klemtoon" leggen. Maar dit geldt toch slechts één apart punt der waarheid. Zoodra het aan andere stukken der waarheid toekomt leggen deze "personen" toch op hetzelfde element weer wel den klemtoon. Dit alles is mij een raadsel. Hoe men de "alwerkzaamheid Gods" kan veronachtzamen in het ontwikkelen van het begrip "medearbeider Gods", en bij andere stukken der leer wel op dit element den juisten klemtoon kan leggen, versta ik niet. Dat kinderen en menschen, die zich aan geen logische inconsequenties stooten, dit kunnen doen, is te begrijpen; maar bij mannen van wetenschap verwacht men dit toch niet.

Er is dus bij Dr. Hepp op dit punt geen principieel bezwaar tegen Dr. Schilder's voorstelling. Had hij gedaan, wat we zouden verwacht hebben, dan had hij het "critisch gevoelen" beschuldigd van synergisme. En dan hadden we iets gehad, waarover helder te redeneeren valt. Maar dat doet Dr. Hepp niet. Hij spreekt van "ernstig overspannen", van "te weinig klemtoon" leggen, van "eenzijdigheid". En hiermee is niet veel aan te vangen.

Maar in de tweede plaats is de voorstelling, die Dr. Hepp zelf biedt in zijn critiek op Dr. Schilder's beschouwing van het mede-arbeider Gods zijn, ook niet duidelijk, verwarrend zelfs. Hij heeft hier de dingen niet goed voor de aandacht. Hij haalt hier alles door

elkaar. Hij onderscheidt niet. Alles wordt hier op één lijn geplaatst, een auto en een mensch, voorzienigheid en verbond, *concursus* en mede-arbeider Gods zijn. Alles zou langs die lijn van redeneering medearbeider Gods worden, de mensch maar ook de auto, Abel, maar ook Kain. En dan wordt ten slotte alles godsdienst. Doch hierover zullen we zoo meteen Dr. Hepp zelf laten spreken. Ik geef hier slechts rekenschap van mijne moeilijkheid, om een heldere bespreking te leveren van de critiek van Dr. Hepp op dit punt.

En in de derde plaats is mij ook de voorstelling van Dr. Schilder niet duidelijk op dit punt. Ik ben, zooals te begrijpen valt, vreeselijk bang voor synergisme. Wel mag ik gaarne spreken van "medearbeider Gods zijn". En ook is er bij mij geen bezwaar om te spreken van twee "zijden" in Gods verbond. Maar hier dient dan ook zeer scherp te worden onderscheiden. De lijnen moeten hier helder worden getrokken. God is en blijft bij den aanvang en bij den voortgang, bij schepping en voorzienigheid, bij herschepping en verbond, bij de oprichting en handhaving van het laatste, bij wedergeboorte en heiligmaking, altijd de Eerste, de Alleenwerker, en ons mede-arbeider zijn kan nimmer meer beteekenen, dan dat ons werk vrucht en uitdrukking en openbaring is van Zijn werk. Ik geloof niet, dat wij de lijnen van onderscheiding hier moeten trekken tusschen schepping en wedergeboorte eenerzijds (waaraan wij niet medewerken), en voorzienigheid en onderhouding van het door wedergeboorte tot stand gekomen leven anderzijds (waaraan wij wel medewerken). Nu beweer ik niet, dat dit laatste de voorstelling is van Dr. Schilder. Maar ook zijne voorstelling is mij niet geheel duidelijk geworden. En gaarne zag ik Dr. Schilder zelf wat meer licht verspreiden over hetgeen Dr. Hepp van hem aanhaalt op p. 84 van zijne brochure: "Wij deinzen dan ook niet terug voor de uitspraak, dat de mensch Gods medearbeider is *niet* in de *schepping* (of herschepping), niet in de *geboorte* (of wedergeboorte), doch *wel degelijk* in de *voorzienigheid* (onderhouding en regeering van het door schepping of herschepping, geboorte of wedergeboorte tot stand gekomen leven en levensgoed, levensdomein)".

En nu geef ik het woord eerst aan Dr. Hepp, om daarna enkele citaten te leveren uit Dr. Schilder's antwoord.

Dr. Hepp schrijft als volgt: (brochure p. 83 v.v.).

"Vroeger stipte ik reeds aan met hoeveel schuchterheid de Gerefermeerde dogmatiek over dit medewerkerzijn handelde, hoe onze Catechismus en Confessie (gelijk ook andere Confessies o.a. de Westminstersche) de medewerking niet eens noemen en hoe zij ook van onverdacht Gereformeerde zijde wel bestrijding vond. Dit critisch gevoelen evenwel heeft allen schroom overwonnen. Het schijnt van de moeilijkheden, waarvoor de Gereformeerde theologie van ouds in deze stond, niets te gevoelen. 'Deze (dit is eene aanhaling uit Schilder, H.H.) evolutie (op den bodem der schepping, H.) kan overeenkomstig den aard van het geschapen leven, geen oogenblik zonder Gods uitstroomende energie voltrokken worden, maar zij mag nu eenmaal, krachtens Gods ordestellend, plaatstoewijzend, gebodswoord over de rangorde der schepselen onderling, ook geen moment zich voltrekken, zonder dat de *mensch* als mensch Gods daarin optreedt als *medewerker* Gods. Gods medewerkers zijt gij; dat is geen postuum quietief, dat Paulus voor een afgescheiden kerk in een afgeschoten hoekje heeft afgekondigd; neen, dat is een imperatief teruggrijpen naar de *eerste beginselen* der wereld.' (Hier volgt nog een aanhaling uit Schilder, H.H.:) 'Het ging in het paradijsgebod, hierboven bedoeld, immers om den mensch als *medearbeider Gods*. Als medearbeider Gods *in den historischen ontwikkelingsgang der voorzienigheid*. In en door die voorzienigheid wilde God de door Hem geschapen wereld brengen van de alpha tot de omega. En nu moge die mensch in zonde gevallen zijn, toch geeft God zijn plan om van alpha tot omega te komen, niet op. Hij laat den mensch als mede-arbeider Gods niet los, laat hem niet losloopen, niet leeg-loopen, op geen enkel terrein. Integendeel, Hij brengt dien mensch door Jezus Christus' plaatsbekleedend werk weer terug tot de mogelijkheid van dat mede-arbeidersschap en geeft hem, indien hij in Christus is, dus weer de genade, dat hij met blijdschap en dankbaarheid het gebod tot bearbeiding van Gods hof, Gods akker, kan vervullen'. (Hier volgt nog een citaat uit Schilder, H.H.:) 'Zoolang evenwel God *alleen* als almachtige, souvereine Beschikker gezien wordt (en men het oneindig qualitatieve verschil tusschen God en mensch als bloot objectiveerende theoretische kennisinhoud abstraheert van de verbondsgedachte, de groote zonde der dialectische theologie), zoolang heeft in het woord *mede*-arbeider het voorzetzel *mede* slechts figuurlijke beteekenis, men moet het dan *cum grano salis* (met een korreltje zout) lezen; in dat geval is de mede-arbeider feitelijk slechts *ónder*-arbeider, iemand, die onder God werkt. Maar zie, nu komt het *verbond* weer tot den geschapen mensch. En het is aan dit verbond en daaraan alleen te danken, dat in het begrip *mede*- arbeider de praepositie *mede niet* cum grano salis opgenomen behoeft te worden. Ook dit voorzetsel *mede* krijgt nu zijn zeer strikten zin; God schaamt zich niet, mede-arbeider genaamd te worden van hen, die Zijn maaksel zijn. (Hier past Dr. Schilder, aangehaald door Dr. Hepp, het begrip "medearbeider" toe op God. God is medearbeider van den mensch, volgens de voorstelling hier. Ik betwijfel of dit te handhaven is, liever gezegd, ik geloof niet, dat dit te verdedigen valt. God schaamt Zich niet hun *God* genaamd te worden. Maar mede-arbeider is m.i. op God niet van toepassing. In elk geval had ik gaarne meer licht hierover, H.H.) . . . .Nu heeft God in het

paradijs. . . .den mensch o.m. tot taak gesteld, niet alleen dat hij zou bidden, danken, met eerbied naar de opgaande zon zou kijken, etc. maar ook, dat hij de aarde zou bebouwen, en haar zou gaan bevolken. *Het verbondsverkeer beveelt hem dus, God te dienen, door uit de aarde te halen, wat er in ligt, en zijn vrouw te 'bekennen'; hij als verbondskind-ambtsdrager. En dit alles is dan dienst van God, Godsdienst. In dit alles is de mensch medearbeider Gods.* . . . Wij deinzen dan ook niet terug voor de uitspraak, dat de mensch Gods mede-arbeider is *niet* in de *schepping* (of herschepping), niet in de *geboorte* (of wedergeboorte), doch *wel degelijk* in de *voorzienigheid* (onderhouding en regeering van het door schepping of herschepping, geboorte of wedegeboorte tot stand gekomen leven en levensgoed, levensdomein).' "

Hier eindigt het citaat door Dr. Hepp gemaakt uit Schilder. Hij teekent o.m. hierbij het volgende aan:

"Hoe deze critiek dat voor de zuivere Gereformeerde theologie durft uitgeven, laat zich moeilijk begrijpen. Voor ons is dat een waarschuwing, dat hier en daar niet alleen de fijne puntjes van de Gereformeerde leer slijtage beginnen te vertoonen, maar dat ook sommige van haar grondbegrippen beginnen te verschuiven. In de Gereformeerde dogmatiek kwam het stuk van de medewerking als actie der voorzienigheid eerst tot ontwikkeling, toen haar bloeitijd ten ondergang neigde. (Let er op, dat Dr. Hepp het hier over iets anders heeft dan waarover hij Dr. Schilder aanhaalde. Deze had het over het mede-arbeider zijn van den mensch in Gods verbond, gene schrijft over den concursus Gods in de voorzienigheid. H.H.) Daarmede wordt niets ten nadeele van deze leer gezegd. Werd er vóór dien tijd slechts bij wijze van aanduiding over gehandeld en verkreeg zij geen afzonderlijke plaats, de opkomst van het Deisme maakte het noodzakelijk er een breede en opzettelijke uitwerking aan te geven. Het Deisme verkondigde, dat het bestaande wel was geschapen en inzoover van God afhankeijk was en dat ook de 'Bouwmeester van het heelal' zoo nu en dan nog wel in den loop der dingen ingreep, wanneer het dreigde mis te gaan, maar in den gewonen gang van zaken ontwikkelde de schepping zich onafhankelijk van God volgens de wet van oorzaak en gevolg. En nu is het de onvergankelijke eer van de Gereformeerde dogmatici, dat zij opkwamen voor de absolute afhankelijkheid van alle creatuur en niet alleen van God als Schepper maar ook van God als Onderhouder en Regeerder. Wel ontkenden zij niet, dat ook na den val de ordening van oorzaak en gevolg niet geheel was opgeheven en dat in zoover de schepselen als 'tweede oorzaken' moesten worden gezien, maar zij voegden er tevens aan toe, dat God voortdurend in de schepselen met Zijn almachtige en alomtegenwoordige kracht moest invloeien (influxus) om hen werkelijk oorzaak te doen zijn en het door God bepaalde effect te doen bereiken."

Hier moet mij een opmerking uit de pen. Dr. Hepp schrijft hier, dat volgens de Gereformeerde dogmatici "ook na den val de ordening van oorzaak en gevolg *niet geheel* was opgeheven en dat *in zoover* de schepselen als tweede oorzaken moesten worden gezien". Dit houdt in, dat die oude Gereformeerde dogmatici zouden leeren, dat door de zonde de ordening van oorzaak en gevolg wel *gedeeltelijk* is opgeheven. Gaarne zou ik voor deze bewering bewijs gezien hebben. Ik meen het tegendeel wel te kunnen bewijzen. En in elk geval is deze voorstelling niet juist.

Dr. Hepp gaat voort:

"God handhaaft zoo alle schepselen naar hun aard met de bij dien aard passende werkingen, maar Hijzelf bleef de Bewerker daarvan. Dat noemden zij den concursus, samenlooping of medewerking. Een auto kan niet rijden, wanneer God dat voertuig niet doet rijden, toch mag men nooit zeggen, dat God rijdt maar alleen dat de auto rijdt. Zoo blijft de aard ook van zoo'n mechanisch ding bewaard. En het is hier wel heel helder, dat het als heiligschennis moet worden gebrandmerkt, wanneer men een arbeidsverdeeling tusschen God en de auto zou durven veronderstellen. De Gereformeerde dogmatiek beperkte alzoo de medewerking Gods *niet tot den verbondsmensch,* tot Adam vóór en den geloovige na den val, maar breidde haar uit *tot alle schepselen,* zoowel anorganische als organische".

We merken hier op, dat dit wel volkomen juist is, maar het mag niet voorbij worden gezien, dat dit het punt niet raakt, waarover Dr. Schilder het had. De laatste had het immers over het *mede-arbeider Gods* zijn van den *mensch,* in Gods verbond, als ambtsdrager. Dr. Hepp heeft het echter over den concursus, de medewerking Gods met de werking en beweging van alle schepsel. En dat is een heel ander iets.

Dr. Hepp schrijft verder:

"Vanzelf kreeg deze medewerking voor den mensch een bijzondere beteekenis omdat de mensch een bijzonderen aard had. God schonk hem als geschapen naar Zijn beeld, als denkend en willend wezen (maar die twee zijn niet gelijk, het geschapen zijn naar Gods beeld en de mensch als denkend en willend wezen, H.H.) zelfwerkzaamheid. Aan die zelfwerkzaamheid van den mensch mag nooit worden getornd. Ook de onwedergeborene en onbekeerde behoudt die. Want naar Gereformeerd belijden is deze geen stok en blok geworden. Doch geen oogenblik kan die zelfwerkzaamheid los van God gedacht. God blijft ondanks die zelfwerkzaamheid van den mensch absolute Werker. Voor Zijne werking bestaan er geen grenzen, ook niet in het menschelijke willen. Wanneer Kain Abel doodt, staat dat geschreven in Gods raad, God verleent Kain de kracht voor zijn daad, ook de kracht om te willen. Niettemin mag nooit worden gelasterd, dat God Abel doodsloeg. Van nog meer bijzondere beteekenis wordt die medewerking bij den geloovige, omdat deze een

nog meer bijzonderen aard verkreeg, een wedergeboren aard. De Dordtsche Leerregels zeggen — en ook het critisch gevoelen haalt deze passage ergens aan —: 'En alsdan wordt de wil, zijnde nu vernieuwd, niet alleen van God gedreven en bewogen, maar van God bewogen zijnde, werkt hij ook zelf'. Dit houdt natuurlijk niet in, dat de mensch vóór zijn vernieuwing niet wilde en dat God toen zijn wil niet bewoog. Men moet hier het verband, waarin deze woorden voorkomen, inschakelen. En dan hebben ze dezen zin: de wil, die vóór de vernieuwing zich naar het kwade uitstrekte, begeert nu zelf het goede. Hier bereikt de medewerking het hoogtepunt in deze bedeeling. Doch nimmer mag aan het voorzetsel 'mede' in medewerking zulk een kracht worden verleend, dat de mensch een klein stukje alleen werkt, terwijl God het overgroote overige doet. God werkt zelf *alles* naar den raad van Zijnen wil. Voor den geloovige laat Hij niets aparts over, dat Hij niet zelf doet. De nieuwe mensch wordt op grond van het genadeverbond geen ondeelbaar moment aan de volstrekte afhankelijkheid van God onttrokken. Hij is slechts een tot het goede gewillig gemaakt willend middel in Gods hand. De Gereformeerde dogmatiek gebruikte voor den geloovige gaarne het woord middel of instrument Gods. Het critisch gevoelen werpt de idee van *mede*arbeider als *onder*arbeider ver van zich. Het woord *onder*arbeider vind ik niet mooi. Maar in de idee zit wel iets goeds, al is geen enkel woord, ook medewerker of medearbeider niet in staat ten volle uit te drukken de verhouding tusschen het werken Gods en het werken van de geloovige. De Dordtsche Leerregels belijden wel, dat de vernieuwde wil ook zelf werkt, maar niet, dat die wil *mede*werkt".

Hier trekt Dr. Hepp gereformeerde lijnen. We zijn het hier van ganscher harte met hem eens. De zaak is, dat Gods werk altijd *Zijn* werk blijft en op geen enkel punt ons werk ooit wordt of worden kan. Wij werken altijd alleen doordat Hij in ons werkt. Overal is ons werk vrucht van Zijn werk. Al onze goede werken zijn door Hem voorbereid, opdat wij in dezelve zouden wandelen, zijn vruchten, die wij mogen dragen, maar alleen als ranken aan den wijnstok, als vruchten, die Christus in en door ons draagt. Alle roem is volstrekt uitgesloten. Dat wij mede-arbeiders Gods genaamd kunnen worden, vindt zijn oorzaak alleen daarin, dat wij die vruchten dragen als redelijk-zedelijke schepselen. Maar langs de geheele linie blijft ons werk slechts vrucht van Gods werk. En aan dit laatste werken wij nimmer mede. Hier spreekt de gereformeerde dogmaticus en wij zijn het hartgrondig met hem eens op dit punt.

Maar vreemd vinden we het, wanneer nu Dr. Hepp poneert, dat Christus ook het "cultuurgebod" voor ons volbracht heeft. Zoo althans versta ik hem, wanneer hij schrijft:

"Nog iets anders bracht de Gereformeerde dogmatiek naar voren. Door de satisfactio vicaria Christi, de plaatsvervangende voldoening van Christus, is voor de ware christgeloovigen aan alle eischen van het werkverbond, het cultuurgebod daarbij inbegrepen, genoeg gedaan."

Misschien ligt het er aan, dat ik het met de traditioneele, "gangbare" beschouwing van het "werkverbond", die nergens in de belijdenisschriften, noch ook ergens in de Schrift te vinden is, niet eens ben, dat ik deze woorden van Prof. Hepp niet begrijp. Ik geloof er nu eenmaal niets van, dat het verbond in het paradijs een apart, bij de schepping van Adam bijkomend, contract is tusschen God en Adam, volgens hetwelk hij in den weg der gehoorzaamheid (niet eten van den boom der kennis) het eeuwige leven kon verdienen. Ik geloof, dat het verbond, ook met Adam, de betrekking van levende vriendschap is, waarin Adam, met geheel de schepping aan zich onderworpen, de vriendknecht Gods was, en waarin hij stond van het eerste moment van zijn bestaan af en krachtens zijn geschapen zijn naar Gods beeld. Als vriendknecht was hij medearbeider Gods, ook in het bouwen en bewaren van den hof. Zijne zonde was niet, dat hij een zeker "'cultuurgebod" overtrad of weigerde uit te voeren (zich vermenigvuldigen, de aarde en hare krachten ontwikkelen, etc)), maar dat hij met alle dingen zich van God afkeerde, weigerde om als vriendknecht Gods te werken, vijand Gods werd. Voor die zonde heeft Christus voldaan, en door Zijne zeer diepe vernedering ons de hoogere gerechtigheid en het eeuwige leven verworven. Maar hoe Christus ook aan een zeker "cultuurgebod" voldaan heeft (de aarde bebouwen, zich vermenigvuldigen, etc.), verklaar ik niet te begrijpen. Dr. Hepp zou ons zeer dienen, indien hij hierover wat meer licht zou willen verspreiden.

In de volgende paragraaf brengtDr.Hepp de "medewerking" in verband met de "algemeene genade":

"Ook bij de algemeene genade kan van medewerking worden gesproken. Als zelfs een uitbarsting in zonde gelijk de doodslag van Kain zonder medewerking Gods onbestaanbaar is, zou bij een toestand van beteugeling der zonde, gelijk die door de algemeene genade bewerkt wordt, zulk eene medewerking worden gemist?"

Het is niet al te duidelijk, wat Dr. Hepp hier bedoelt. Hij heeft het blijkbaar weer over den concursus, of over Gods medewerking in en met de daden van den mensch. "Medewerking" is ook hier en hier vooral geen mooi woord, ook al wordt het gewoonlijk gebruikt van God als werkende "eerste Oorzaak" tegenover en in betrekking tot den mensch als "tweede oorzaak". Maar Dr. Hepp zal op grond van die "medewerking" der Goddelijke voorzienigheid, ook in den broedermoord van Kain, den laatste toch geen "medearbeider Gods" willen noemen? De term "mede-arbeider" is door Dr. Schilder als *verbondsterm* bedoeld. Dr. Hepp bezigt hem als *voorzienigheids-term*. En die twee mogen niet met elkander worden verward.

De goddelooze, natuurlijke mensch, buiten Christus

werkt nooit willens en wetens met God mede. Hij is vijand Gods. En ook al voert God ook door hem, krachtens de "medewerking" van Zijne almachtige en alomtegenwoordige kracht, Zijn raad uit, toch wordt hij nooit mede-arbeider Gods, ook niet in betrekking tot het "cultuurgebod", ook niet krachtens een zekere gemeene gratie.

Wat Dr. Schilder over deze "medewerking" schreef, zal moeten blijven liggen tot een volgend nummer.

H. H.

De Uitnemend Schoone

Die uitspraak der Heilige Schrift in Handelingen 7:20 ziet zekerlijk op het feit, dat Mozes een mooi kind was. Toch schijnt er meer achter te zitten, hoewel we het niet met zekerheid durven vaststellen. Ik heb somtijds wel eens gedacht, dat de Heilige Geest ook doelde op de schoonheid zijner ziel. Doch, zooals ik zeide, ik weet het niet.

Evenwel, hoe dit dan moge zijn, feit is, dat Mozes, zooals hij ten voeten uit in de Heilige Schrift geteekend staat, een uitnemend schoone figuur is geworden. Hij prijkt boven allen uit.

Van hem staat geschreven, dat hij zachtmoedig was, meer dan alle menschen die op den aardbodem zijn. En ook, dat er nooit een profeet verscheen in Israel die zoo schoon was als Mozes. Dit heeft natuurlijk betrekking alleen op gewone menschen, Christus buitengesloten. Bovendien staat er van hem ook dit getuigenis nog, dat hij de man Gods was. Dit laatste staat in den aanhef van Psalm 90.

Die schoone ziel van Mozes was geen natuurlijk erfgoed of bezit van Mozes. Want niemand kan een reine geven uit een onreine. En de moeder van Mozes was onrein van nature. En ook Mozes was onrein van nature. De schoonheid der ziel van Mozes was een gave der genade. Doch de mate der gave der genade die Mozes bezat moet dan toch wel groot geweest zijn. Geen mensch is ooit zoo rijk begaafd geweest met hemelsche gaven dan hij was. Dat komt overal in uit.

De schrijver van den brief der Hebreën spreekt van die schoonheid der ziel van Mozes als hij zegt: Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden; verkiezende liever kwalijk behandeld te worden met het volk Gods, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben, achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten van Egypte; want hij zag op de vergelding des loons.

Dat besluit van Mozes werpt een blik in de schoonheid zijner ziel.

Het wil wat zeggen om te weigeren kroonprins te zijn in het machtige Egypte!

Het wil wat zeggen om niet te willen genieten van de zonde!

Het neemt heelwat om schatten vaarwel te zeggen, en meer nog, om te verkiezen kwalijk behandeld te worden en Christus' versmaadheid te dragen!

Dat gaat zoo maar niet.

Dat neemt een schoone ziel.

Van nature doen we net andersom. En als de genade maar schraaltjes aanwezig is in 't hart van een kind Gods, dan doen we ook net andersom.

Van nature bevalt ons de genieting der zonde. Wat een vreeselijke en gruwelijke karakteriseering van het leven der menschheid.

De zonde *genieten!?*

Dat deden Farao en zijn dochter en met hen al de hovelingen . En dit leven der genieting der zonde stond voor Mozes. Let er toch op, dat zijn leven aan de Egyptische hofhouding na zijn grootworden gelijkstaat aan het genieten der zonde.

En dat genieten der zonde is dan ook tevens het leven der geheele menschheid van alle eeuwen.

En nu gevoelt men wel, dat dit niet zoozeer beteekent, dat Farao en de zijnen uitbraken in allerlei uitwendige liederlijkheden, waarvan de fatsoenlijke mensch ook zegt, dat het zonde is. In geenen deele. Let er maar eens op, hoe men zijn tijd besteedde in Egypte. Mozes verluierde zijn tijd niet. Hij moest van 's morgens tot 's avonds hard studeeren en werken. Hij werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren en het had dat gevolg, dat hij een man werd machtig in woorden en werken

Hetzelfde vinden we toch immers in de wereld van alle eeuwen? Hebt ge U nooit verwonderd over de arbeidskracht en taai geduld en vermogen, dat de mensch aan den dag legt in zijn werken en zwoegen en slaven den ganschen lieven dag? Gaat eens naar de colleges en universiteiten der wereld en ge zult verbaasd staan over de mate van arbeid en zwoegen dier menschen. En hoe machtig in woorden en werken wordt men daar niet!

En toch — het is alles de genieting der zonde. Dat zegt Gods Woord ervan. Kunt ge U niet voorstellen hoe Mozes te moede was daar aan het hof? Langzamerhand was het leven der bekeering doorgebroken. Meer en meer kwam de schoonheid Gods van uit den hemel door Gods Geest in zijn ziel en die Geest paste de woorden toe die hij van Godvruchtige ouders gehoord had. Heb. 11:23 Was hij niet door het geloof van zijn ouders verborgen voor drie maanden; en was hij niet door zijn God vruchtige moeder opgevoed?

En toen die schoonheid van zachtmoedige wijsheid doorbrak in zijn ziel, hem schoon makende, toen zag

hij dat het leven dat hij leidde in Egypte een leven was der genieting der zonde.

Nu klinkt dat vreemd en het verwondert ons niet dat zoovele Christenen verward raken in de strikken der gemeene gratie theorie. Die theorie wil, dat als men slechts het rijke cultuurleven leeft, zonder uit te breken in allerlei openbare zonde, men dan een Gode welgevallig, burgerlijk goed leven voor God kan leven. Dan gebruikt men de schatten van het tegenwoordige en leeft als fatsoenlijk burger, ijverig zakenman, zwoegende arbeider, vriendelijke buurman tot zekeren lof van God.

En toch moest het duidelijk zijn voor ieder die Gods Woord kent, dat zulk een leven, zonder meer, eenvoudig een genieten is van de zonde.

En dat zit zoo, dat het ééne wat men mist God is en daarmee is alle openbaring van menschenleven zonde. Dan en daar mist men ten eenemale het doel, hetwelk God stelt voor den mensch. De schatten van Egypte waren goed, als daar zijn: formeele wijsheid, verstand, gaven, talenten, goud, zilver, graan, regen en zonneschijn, enz., doch men wendde die dingen niet aan tot verheerlijking van God. Alle die schatten werden aangewend tot eere en lof en genieting van den mensch — en dat is gruwelijke zonde voor God. Om het nu eens heel eenvoudig te zeggen: men mag niet eens naar een sprietje gras zien, met welgevallen er op neerblikken en daar dan het punctum zetten. Dat is zonde. Als men naar dat sprietje gras ziet moet men den Heere loven die het schiep en onderhoudt en doet groeien tot Zijn lof en tot komst van Zijn eeuwig koninkrijk. En zoo doet men met alles overal. En tot in eeuwigheid.

En dat heeft Mozes gezien. Hij zag, dat al het leven der wereld in welks midden hij wandelde enkel ijdelheid was. Men merkte wel, doch tevergeefs. Men zwoegde wel en vergaderde wetenschap, doch het was niet tot Gods eer. Men baadde zich wel in weelde en schatrijke praal en pracht, doch het leidde niet op tot den Drieëenigen. En dat alles was de genieting der zonde Men miste het eeuwige doel.

Daarom weigert Mozes om een zoon van Farao's dochter genaamd te worden. En die weigering houdt in, dat hij de schatten van Egypte den rug toekeert, alsmede de genieting der zonde.

En daarvoor in de plaats verkoor hij kwalijk behandeld te worden met Gods volk. En dat is de versmaadheid van Christus.

Dat volk van God is een eigenaardig phenomenon in de wereld.

Zij zijn de realizeering van Gods trouwverbond. Zij zijn een volk dat zijn oorsprong in den hemel heeft. Zij worden gekenmerkt door een leven dat rechtsstreeks van God komt. Geboren uit den hemel.

Dat kunt ge mooi zien in Openbaring. In het vierde hoofdstuk beschrijft Johannes zijn eersten blik in den hemel. En direct ziet hij een troon en Die daarop zat. En dat is God. En Die was in 't aanzien den steen jaspis gelijk. Later in hoofdstuk 21 ziet ge dat weer. De stad die fundamenten heeft wordt ook gekenmerkt door God. Want we lezen keer op keer, dat jaspis alles regeert in die stad. Het gebouw van haren muur was jaspis en het eerste fundament was ook jaspis. Ook is haar licht den allerkostelijksten steen jaspis gelijk. God is daar in 't nieuwe Jeruzalem alles en in allen.

Dat is zoo ook tot op zeker hoogte op aarde. De kerk wordt gekarakteriseerd door dien allerkostelijksten steen jaspis. Zij, dat volk van God, spreken als God, gedragen zich als God, haten en lieven en loven als God. Men kan het dat volk aanzien, dat zij straks vol zullen zijn van God als God alles in allen zal zijn. Dan schittert dat volk van jaspis, gelijk blinkend kristal. Openb. 21:11.

En nu moet ge niet tegenwerpen, dat dit volk zeer zondig is, want over die zonde komt ook den allerkostelijksten steen jaspis en, o wonder van genade! de scharlaken roode zonde wordt wit als sneeuw. Dat komt van dien jaspis. Hij is het deugdenbeeld van God en dit deugdenbeeld kwam nooit schitterender tot openbaring dan in de zondevernieling van Zijn volk door het kruis van Golgotha.

Bovendien zult ge bemerken, dat dit volk wars is van zonde, ook van de zonde die zij dagelijks bedrijven: zij haten zonde om Gods wil. En zij hebben een innerlijke begeerte om naar alle geboden Gods te leven. En ook die begeerte is de openbaring van Jaspis.

Dat alles heeft Mozes gezien en hij gevoelde zich homogeen met dat volk. Daarom voegde hij zich tot hen en verliet de kasteelen der Egyptenaren.

Doch, o wee, dat bracht strijd mee. Want hoe meer dat volk van God den allerkostelijksten steen jaspis openbaart hoe meer de wereld hen haat en vervolgt en kwalijk behandelt. Daar hebt ge den stroom bloeds der martelaren en de tragiek des kruises. Want het vleesch der wereld is vijandschap tegen God. Het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet. De wereld, ook in haar fatsoen en zoogenaamde nobiliteit, openbaart het gif van den duivel. De duivel haat God en daarom haat de wereld ook God en als er nu een volk geopenbaard wordt dat God liefheeft en Hem leeft in de wereld dan wordt dat volk om Godswil den ganschen dag gedood: zij worden geacht als schapen ter slachting.

Eigenlijk is dat kwalijk behandeld worden de versmaadheid van Christus.

Niemand is meer overgoten en doordrongen geweest van den allerkostelijksten steen jaspis dan Jezus. Den ganschen lieven dag openbaarde Hij den Vader en kon zeggen: Ben Ik dan zoo langen tijd bij u, Filippus en vraagt ge Mij: Toon ons den Vader. Die Mij gezien heeft heeft den Vader gezien!

En daarom is er nooit iemand meer gesmaad dan Jezus. Ik zou zeggen, dat kwam nergens gruwelijker

tot openbaring dan wanneer hij staat vlak naast Barabbas en waar het gansche rot roept, neen krijscht: Geef ons Bar-abbas! En vertrap, verniel Hem die schittert van Goddelijke schoonheid en liefelijkheid. Kruis Hem, doch behoud ons den schurk Barabbas! De versmaadheid van Christus.

Die versmaadheid verkoor Mozes. Eigenaardig. Dat deed hij in het Oude Testament. Later schrijft Paulus: Laat ons niet Christus verzoeken, gelijk sommigen. . . . Dus Jezus was er al in het Oude Testament. Hij was in Zijn volk en in Zijn Woord en door Zijn Geest. En Hij werd al vooruit gekruist.

En waarom verkoor Mozes dit alles? Hij zag op de vergelding des loons.

Vraagt mij niet om dat loon te schetsen, want ik weet er eigenlijk niets van. Ik zag het nooit. Doch dit wil ik U wel zeggen: ik denk dat een klein stukje van dit loon ons nu al gewordt. Ik zal het heel eenvoudig en kortelijk zeggen: De principieele ervaring van den allerkostelijksten steen jaspis is zoeter dan honig en honigzeem!

En aangaande Mozes? Wel, men kan niet de zachtmoedigste onder alle menschenkinderen zijn en niet genieten van zulk benijdenswaardig ervaren!

Dat vertrapte, gehate en kwalijk behandelde volk ervaart God en zulk ervaren is "a little bit of heaven"!

G. V.

Ingezonden

Mijnheer de Redakteur:—

Mag ik voor onderstaande een klein plaatsje in uw blad. Bij voorbaat mijn dank.

Beginselen werken door. Dat is een waarheid die op elk terrein des levens wordt gezien en ondervonden. Wanneer we ons oog slaan naar al het wereld gebeuren, dan behoeft men geen fijne opmerker te zijn om te constateeren dat het beginsel des ongeloofs zijn triumfen behaalt, en al meer en meer veld wint. "Geen God geen meester" is de taal des ongeloofs die men niet alleen in woorden hoort doch ook in daden waarneemt. Doch daar tegenover staat het kernachtige woord van groen van Prinsterer. ""Tegen de revolutie het evangelie" En waar dat evangelie zuiver verkondigd wordt zal het onder den zegen des Heeren ook zijn vruchten afwerpen. Zij die de geschiedenis van Nederland nog een beetje kennen, weten nog wel hoe onder de leiding van mannen als Groen en Kuiper, na jaren langen arbeid door woord en pen zij Nederland weer hebben opgehaald uit het moeras van ongeloof en liberalisme, en onder den zegen des Heeren hun land hebben gered van den ondergang. De Heere werkt altoos middelijk. Hij gebruikt menschen als instrumenten in Zijne hand om Zijn raad te vervullen. Als men dan ook met aandacht sommige bladen leest, en nagaat wat op kerkelijk gebiedt hier en in Nederland plaats grijpt, waar de gemoederen onrustig worden, en men met de gemeene gratie leer ietwat verlegen wordt, en men vooral ten onzent door het geven van een andere naam, die anders denkenden tracht in gevlei te komen, en men begint na te praten wat door de toonaangevende mannen in Nederland geschreven wordt; waar tot nog toe niemand een vaste lijn durft of kan aangeven, kwam ik op de idee, 't welk in de S. B. al eerder geopperd is om indien mogelijk Ds. Hoeksema voor een paar maanden af te staan naar Nederland om daar door het houden van redevoeringen, ons Geref. volk toe te lichten en voor te lichten inzake de problemen der gemeene gratie waarmede ze op 't oogenblik worstelen. Het wil ons voorkomen dat de kwestie welke hier is opgelost, in Nederland in zijn eerste stadium is, en om nu de zaak ook daar te bevorderen zou een mondeling debat gezegende vruchten kunnen afwerpen.

Zou nu onze verwachting te hoog gespannen zijn als we denken dat het weldenkend deel van het kerkelijk Nederland vatbaar is voor die aloude waarheid, en weer als in den geest terug geleid wordt tot de jaren van '34 en volgende, en zal zeggen, "dat is weer die oude waarheid waarbij mijn ziel leeft"?

We hebben die klanken van de Kamper professoren weer gehoord, en het deed ons hart goed Bestaat de mogelijkheid niet om op de aanstaande Classis een voorstel in te dienen, om Ds. Hoeksema naar Nederland te zenden en in al de gemeenten een collecte te houden tot de bestrijding der kosten? Ik geloof dat het geld uitstekend besteed zou worden tot opbouw van Gods Koninkrijk.

Beginselen werken door.

J. R. Vander Wal,
Redlands, Calif.

SOLI DEO GLORIA

On May 7th, D. V., our beloved parents,
JOHN CAMMENGA
and
BEATRICE CAMMENGA — Bergsma
hope to celebrate their 40th wedding anniversary.

That the Lord, Who blessed them during these many years, may continue to be with them and light them onward also during the evening of their lives, is the prayer of their grateful children and grand-children.

Mr. and Mrs. A. C. Boerkoel
Mr. and Mrs. John Cammenga
Rev. and Mrs. Andrew Cammenga
Mr. and Mrs. Peter Cammenga
Sebastian T. Cammenga
and 8 grand-children.

Grand Rapids, Mich

The Entrance Into The Kingdom Of Heaven

Matth. 5:20.

We find these words in a peculiar place, Peculiar, because seemingly there is no connection either in the preceding words, nor in the words following The Lord said in his discourse that he came not to loosen the Law, but to fulfil the words spoken by Moses and the Prophets. He means to say, if you are opposed to them you cannot possibly find comfort with me, for I am the fulfilment of all that was spoken by the prophets of old.

Therefore, if anyone shall break one of the least commandments, that person shall be called the least in the Kingdom of heaven. And: "Whosoever shall do and teach them, the same shall be called great in the Kingdom of heaven".

However, the purpose of these words are obvious. Would not the Scribes and Pharisees find an occasion to boast in the keeping of the Law in every detail? They considered themselves the defenders of the Law and the Prophets. And had they not made a name for themselves amongst the people for their strict adherence to every precept, and had they not with minute precision taught others? Their adherence was never questioned for had they not improved that Law and the Prophets by adding more precepts to them?

Imagine the state of affairs. Highly honored theologians, men of knowledge concerning the most sacred things dear to all Jewry of their day being held up before the multitude as men who shall in no case enter into the Kingdom of heaven.

But this is not so strange if we keep in mind that our Lord knew the motive and purpose of these defenders of the Law. Consider the situation in the light of the historical background. The Church was under foreign rule and hers was no longer the independency of a former era. The remnants of past glory were their religious liberties. All that was left was the Law. The only fort they tried to hold for the purpose to maintain some outward glory in their own little circle. Was not their aim to bolster the national consciousness and glory by trying to make proselytes? And we know how the Lord condemned their actions. Yes, they had and seemingly kept the Law, but they cared very little for its essence. They were perfectly satisfied with some external exercise and they never had taken the trouble to ask themselves what is the one great and all comprehensive demand of the Word of God? The Pharisees praying in the temple is a clear example of what they considered to be the pure and undefiled religion before God and the Father. And this legalism was the basis for their entering into the Kingdom of heaven.

No one must deceive himself that legal observance without anything else can be the basis to be declared righteous and to receive the right to enter into this Kingdom. It lacks the one fundamental requisite, righteousness.

Righteousness always is a judicial and not simply a spiritual-ethical idea. Righteousness is the result of a verdict given or spoken concerning some one. Hence, it deals with a certain relation between two parties. In every-day life the basic idea of righteousness is to be conformed to the law. To be declared as such by the highest authority. Any man living within the boundaries expressed in the civil law will not be called a transgressor. Therefore, whether we are righteous or not is decided by two things. First, by the fact that we live in harmony with the law and secondly, that when tried the judge declares us righteous.

Scripture often speaks of righteousness as a declaration. God is the sole judge and His justice demands that He must and will declare us righteous or unrighteous. In the one case He meets out punishment, in the other man receives His favor. With Him there is always perfect judgment and whenever He judges it is according to His perfect law. God's law is the expression of His perfect and souvereign will. Hence, the only creterion of what we must be and of what we must do. And His law never fails. The central idea of the Law is to love Him above all, and to act in all things in accordance with His will. In other words, to be like Him, to seek him even as He seeks Himself as the highest good; to adore, to love, to glorify and to find all our joy in Him.

Righteousness is here also the only basis to enter into the Kingdom of heaven. Kingdom of heaven is the sphere where the King rules. Not a rule forced upon the subjects, but a ruling through love. Therefore, the sphere where God's Word is law, the rule for the whole of life in thinking and willing and in all the activities and actions and that without exception. For in His Kingdom His will is known and desired as the highest good. That is different than simply to comply with the Law in the outward sense.

Religion is not first of all a question of what we do *not,* but of what we *do.* In fact, religion is not even first of all a question of what we *do,* but of what we *are.* From the heart are the issues of life and our actions are determined by the heart. A man may seemingly perform all kinds of so-called good deeds, also in the Church, yet when they are not done from the heart they are worthless in the eyes of the Lord. Very strange indeed, that against better judgment the church in the light of Scripture, makes the distinction not between good and evil, but between good and so-called good.

Characteristic of all Phareseism was and is, that outward legalism takes the place of the genuine Scriptural idea of what is good and of what is done right

in the sight of God. Scripture itself does not make that distinction and the true believer never prides himself with so-called' outward good which he performed before he came to light. Remember the words of the Savior when He struck out with His verbal chastisement against the leaders of His day, who just about choked in their good works, calling them whited sepulchres? Or the words of the reformer of Geneva, who called them glittering sins? The difference after all is not one of form, but of essence. Not of what we see, but of what God's appraisal is in all we do.

The citizen of the Kingdom of heaven differs with the Pharisees in the outward form and he *always* differs when it comes to the essence of his religion. The two cannot sit in the same pew. He, the citizen loves the law, not because he seeks his own advantage, neither because he sees the higher wisdom of that law, but, whereas that law is the Word of his King and the King is the object of his love, therefore he desires to be like Him both as to the object and purpose of his life, living the life that belongs to the sphere of the Kingdom, the life of the love of God, for that love is the inseperable tie that binds them together—the bond of perfection. Thus the life of the Kingdom differs from legalism even as heaven differs from hell, light from darkness, Christ from Belial.

As to its origin this righteousness cannot be found anywhere but in God. He is the source of all righteousness. For he is always conformed with that which is good, that is in harmony with Himself.

God is Good. And He is the overflowing fountain of all good. Hence, He is also the creterion of all good. His Divine Being is nothing less than ethical-spiritual perfection. His being in action is therefore the operation of His righteousness, also called His justice. This means, that He reveals His goodness. He wills the good. Always. Therefore, He wills and seeks Himself as the highest good and the creature only for His own sake.

What is expressed in His law is the revelation of the love wherewith He loves and seeks Himself in all things. Righteous art Thou, o Lord!, is the theme of the Old and New Testament. And our Lord Jesus Christ actually fulfilled the demand of that righteousness. For righteousness can only be established through one who at all times lives in perfect harmony with God's law. One, who at all times loves God as the highest good, doing His will and all His good pleasure. Hence, Jesus Christ is the King of righteousness.

In connection with sin, in respect to man, God remains the same righteous God. He never changes and His Law cannot change, for He is the Unchangeable God. And man cannot have communion with God unless he is made like Him. Phariseism is that man seeks himself and creates his own righteousness. He decides who and what shall be the creterion and doing so he makes God his debtor, for he has a man-made righteousness. Thus it is in the parable of the Pharisee and the Publican. The Pharisee praying by (to) himself, said concerning himself, that God should be glad to have such a fine specimen amongst the children of men. He denies his sin. He is not corrupt and cannot very well be called a transgressor. His business in the temple was to show the Lord the great abundance of his superfluous good works. He was indebted to God, but to the contrary, by bringing his good works in remembrance before the Lord, he made those works the basis for his righteousness. He revealed in his actions who he inwardly was. Instead of being God-centered he is self-centered and whereas he was perfectly satisfied with himself, it was utterly inconceivable that God would not be satisfied with Him. But did not his formal works demand the respect of all? Did their works not look alike with the works of faith? In no respect did their works resemble in the slightest degree the good works of faith. Faith does not look upon good works as the basis for the righteousness necessary to enter the Kingdom of heaven, but to the contrary, the good works are the fruit of the righteousness that is by grace alone. Good works do not make the Lord the debtor, but we are bound to render our humble thanks to our Father, that we may perform the good works which he prepared for us before the foundation of the world, that we may walk in them.

And your righteousness must exceed that of the Scribes and the Pharisees.

They had none.

Triumphantly the Pharisee may stand and pray and give alms, but they are of no avail.

True it is, at first sight the words "Except your righteousness shall exceed the righteousness of the Scribes and Pharisees" seem to indicate that they also possessed some righteousness. But it is plain that cannot possibly be the meaning. The difference here is not one of degree or measure, but of quality. The meaning is, what seems to be or looks like righteousness is not righteousness at all, for even the smallest measure is a sign that one did enter into the Kingdom of heaven. Furthermore, we must not forget the immediate context. The Savior said: 'I came to fulfill the Law', and they, the Scribes and Pharisees, always disobedient and also deceiving themselves, did not want Him, for they fulfilled the Law themselves and no one was needed to do this for them, least of all the Nazarene.

Our righteousness must be the righteousness of Jesus Christ as the basis and the only means whereby we enter the heavenly Kingdom. And it must be also our daily confession that without Him we cannot even see the Kingdom, nor attain to righteousness.

Therefore, righteousness, but through Jesus Christ alone will suffice us. We, by nature, cannot enter neither are willing to enter that Kingdom. And every

movement outside of Christ's righteousness will end in dismal failure and outer darkness.

He alone sought the highest good, loving God and the Father, being conformed to His law

What we need is His righteousness. First of all the life of righteousness, an inward change. We need a life that is like His and that is from Him alone through the resurrection from the dead. Then we will not come with the offer of our works to God, but will condemn our works as not being worthy of any consideration. We cannot apease God, for Christ alone is our peace, preaching peace through the Spirit and thus we have access unto the Father.

Yes, only through regeneration do we receive life that enables us to be like unto Him, Who called us from darkness to light. By faith, through the same Spirit who wrought the new life in us. And both as the fruit of the work of Jesus Christ we listen to the Word, the law of God and love it and keep its precepts.

He who enters into the Kingdom confesses no work of mine can stand before the bar of the righteous Judge but the work of Jesus Christ is sufficient. Just the opposite of Phariseism. They always come with their work to God because God did not come with His work to them.

And thus confessing they say: I am poor in Spirit, I mourn, for the life of the Kingdom is not fully realized in me. But I also hunger and thirst after righteousness.

Yes, they are inside the Kingdom of heaven and shall remain there for ever.

It must be a lame religion indeed when righteousness depends on what man does. A dissatisfying religion, for who shall ever be able to produce that, which Christ alone can give.

But the righteousness of Christ that enables us to enter the Kingdom of heaven gives peace and assurance, comfort and perfect salvation.

W. V.

FIDELITY IN PREACHING

There is an especial people whom God has purposed to save by his sheer grace: they must be saved. And there is a people who never can be saved, for God will have mercy on whom he will have mercy. Preach this word in season and out of season. Stand up for our Master's sovereignty, immutability, justice, love, mercy and holiness. Show upon all occasions the plan of God's salvation; let not "dogs" or the "concision" for a moment suppose that they are in the covenant of Grace. In short, do this, and you will prove yourself to be a "workman who needeth not be ashamed, rightly dividing the word of truth".

REV. WM. PARKS, B.A.

Blessed Trust

The present day vocabulary teaches us clearly that man certainly is in need of help. The word *relief* is on the lips of all men. *Pensions* and *social security* remind us constantly that man is a helpless creature. He does not notice it so much when the sun of his life is still climbing to the zenith of his sky, but when his powers are on the wane, when his hair turns grey and his strength deminishes, then he is ready to listen to the magic words of relief and pensions.

And his trust is placed in the princes of this world.

We see the shades of Townsend and Roosevelt.

However, it is wisdom to not put your trust in these princes of the world. Let not the dreams they weave before your longing eyes charm you to that extent that you place your trust in them. Because their breath goeth forth, they return to the earth and in that very day their thoughts perish. And you are left destitute in the cold. There is no help in men.

Over against this idle trust stands the cry of the Holy Ghost: Happy is the man that hath the God of Jacob for his help, whose hope is in the Lord his God.

Let the object of your trust be the God of Jacob.

Then and then alone you are safe for time and for eternity.

Because the God of Jacob is the Almighty God.

When the Bible repeatedly testifies regarding the God of Jacob, the meaning is first of all that this God stands overagainst the various gods in Canaan. There were many gods in those days. Every tribe in Canaan, sometimes every individual family, ruled by its patriarch had its own god. And in time of war or drought, in all manner of calamities these poor people would turn to their gods and cry out their need of them: O help us, for the water has come over our souls. It is pitiful to read some of the petitions that came down to us through the ages, testifying of their need of help and the efforts put forth to get it from the heathen gods

Yet all was vain. These heathen gods were no gods, idle and helpless. Things with them went on just the same and these things were governed and ruled by Him Who dwells in the heavens

The God of Jacob, however, was and is different. When Jacob went to that God with strong crying and tears, he was helped out of all his calamities. Never did this patriarch knock in vain on the doors of heaven. God heard him in that he was helped.

Moreover, the God of Jacob became also the name of God among the descendants of Jacob. All the godfearing Israelites went to the God of Jacob for strength and help in time of trouble. And they also, like their father, were helped out of all their distresses. Take for instance the godfearing Hezekiah. When he was

in dire need of help at the time the wicked were lying without the gates of Jerusalem, cursing the Name expressly and wantonly, and when they sent wicked letters to this pious king of the people of God, cursing and mocking the God of Jacob, he went to God and spread forth these letters before the Countenance. And his cry was heard: Now, therefore, O Lord our God, save us from his hand, that all the kingdoms of the earth may know that Thou art the Lord, even Thou only. Do you not notice that the God of Jacob was his help? Neither did he trust in vain. For this God of Jacob sent His angel and destroyed a hundred and fourscore and five thousand of the wicked in one night. And so the name of the God of Jacob was to the nation of God's people the name of Him Who helped in time of need.

Why, even in our day you will notice that when God's people are in trouble they will cry to Jacob's God. The Holy Ghost leads us to do this. You may hear it in some little Dutch church of a Sabbath morning: O Jakob's God, geef mij gehoor! Jacob had a troublesome life. It seemed as though all things were against him. His father, his brother, his uncle, the elements. His sons also, for they robbed him of his children. All these things are against me! Now we know that this was not so. We know that all things worked together for good unto Jacob. But Jacob did not know this. And therefore he spent his life in crying to God for help against his distresses. And God heard. From step to step the God of Jacob fought for him and delivered him.

Ah, yes, the God of Jacob is God, the Almighty, Who is willing and able to help His people who are in distress and trouble.

And the God of Jacob is all this because He is the Lord God.

That has a wonderful significance.

The *Lord* God.

He is the Covenant God. Lord means: I am that I am. That is, I am the unchangeable One. I am the eternal One, the Immutable One. There is no shadow of turning with Me. Therefore He is also the ever faithful One. In His everlasting Counsel He saw Jacob, that is, Israel, that is, the Church of Jesus Christ, that is, the sum total of the elect of God, and seeing them He counselled peace and security for them in the Son of His love. And because He is the Lord, that is, the Unchangeable One, He keepeth truth for ever, He is the ever faithful Covenant God.

This Lord made promises. And what promises! I am your God and the God of your seed. I am coming to you, my darling children! I am going to come to you and I will come ever closer to you, until you shall be so everlastingly close to Me that it may be said that I am all and in all.

And nothing can change this promise from its fulfilment.

God did come to His own Jacob in a picture. It was the first heaven and earth. Through omnipotent creation he weaved an image of the fulfilment of the promises, which is the reason that Gen. 1 and Rev. 22 seem so much alike.

When this first creation went down in the gloom of death and the curse, the Lord came closer through the altar and the blood of sacrificial animals. He taught His Jacob that this world which had fallen so low must be elevated, must be raised to new heights of glory. He came closer to Jacob, for He taught Adam and Abel to build an altar, that is, they must take some earth or stones and make a heap or two. It is the exalted and elevated world.

Later the Lord came closer. Listen to Stephan, just before his stoning: . . . .David, who found favor before God, and desired to find a tabernacle for the God of Jacob. But Solomon built Him a house. The Lord came ever closer. In splendour of gold of Ophir and the needlework of artists, God dwelled in the Holy of Holies and taught Jacob that He loved Him. And He shew His love in manifold tokens and signs and types and washings and sacrifices. God came closer to Jacob for his help for He accepted the token of blood once every year when the High Priest entered His abode. And the angels were very desirous to understand this miracle of grace. They bent forward over the sprinkled blood on the mercy seat.

And the Lord came closer when Jesus was born.

For Jesus is Jacob fulfilled. God promised that He would come to Jacob and be his God. Well, this is fulfilled in Jesus. According to the flesh, Jesus is Jacob and God dwelled in Jesus in unity of the Person. Immanuel: God with us.

And with this Jesus the wonder of grace is manifested to angels also: now they may see it! Glory to God in the highest and on earth peace! Now we see it! This babe will take away all the sin of Jacob.

And with this Jesus the fallen world is elevated for He climbs the steep sides of the mountain of God's holiness. Climbing in his resurrection and ascension, He cries out: The glorious gates of righteousness, throw open unto Me!

And the Lord God came still closer to Jacob when the Holy Ghost was poured out on Pentecost. Now God dwells in the hearts and minds of all the Jacobs, both small and great. And now we all are temples of the Holy Ghost.

But the flesh is corrupt and the body is inclined to the dust. And in the night we hear the groaning of Jacob with strong crying and tears: O wretched man that I am: who shall deliver me out of the body of this death!

And God, the God of Jacob hears him, for He is the Lord God. He shall remember His covenant which He made from everlasting. The time is at hand that also the bodies of the Jacobs shall be made to conform

to the most glorious body of Jesus. The lives of the souls of Jacobs were first fruits, but the harvest of the bodies is coming. He shall raise our mortal bodies through the Spirit that dwells in us. At the day of Jesus!

And the God of Jacob shall come still closer. For a new commonwealth is coming. We expect according to His promises a new heaven and a new earth. And that new commonwealth shall be such that heaven and earth shall be united and in the midst of them shall descend the tabernacle of God out of heaven. Then God shall dwell with His people and shall be a Father unto them and they shall be His sons and daughters. And all the tears of Jacob shall be washed away.

Now, my brother, when you have all this, I think that you will agree with me that you have a strong Helper in the God of Jacob. And there is really no need to place your trust in the son of man.

What have these sons of man ever done for you? We are killed all the day long by them. We are accounted as sheep for the slaughter by them.

Recall the history of Jacob. What did Jacob get for help out of Esau and Laban? None at all. But on the contrary: these two relatives brought him much sorrow and tears. And if it had not been for the help of the God of Jacob he would have been swallowed up alive. No thanks to Esau and Laban for the revival and survival of Jacob. These evil men were as wild beasts around the turtledove of God. Ah, Jacob, thou hast all our sympathy!

But I hasten to add that Jacob was happy. For happy is the man who has the God of Jacob for his help. Whose trust is in the Lord his God.

Indeed! All things work together for his good. Even tears and suffering must serve to bring the promises to fulfilment. That is wonderfully shown in the Christ of God. That dark night cannot be spared in the scheme of things. The strong crying and tears of Jesus in everlasting agony are the foundation of all fulfilment of the promises. Without them we would cry in hell.

But blessed is that man! Blessed now for he wrestles with God and will not let Him go without the blessing of Jehovah God. And the blessing is remaining. All things testify of the love that cannot be measured.

And blessed anon in the land that is fairer than day. There we shall be so blessed, beloved reader, that we shall never sin any more. If there was no more revealed than just that: it would be sufficient to elicit my highest singing and praises of God. Not sin any more. Can you imagine anything sweeter?

Oh, even through the dimming tears, I see glory that cannot be uttered in the vale! Not sin anymore; nevermore to roam. Ah, blessedness unspeakable!

Let all of Jacob say: Amen, Hallelujah!

G. V.

The Fifth Commandment

Honor Thy Father and Thy Mother. . . .

This command, too, has more in it than appears on the surface. What it requires of one is that he honor not merely father and mother, but all in authority over him. This must be. For if all authority, that of the magistrate, as well as that of parents, is of God, it follows that the requirement of this command extends to the former, and that thus the authority of the former can no more be defied with impunity than that of the latter. Rightly considered, therefore, the matter that this command concerns is in the final instance the honor that must be shown to all in authority over one, thus the honor that must be shown to the parents by the child, to the husband by the wife, to the teacher by the pupil, to the magistrate, to the rulers in Christ's church by the members. Let us examine in the light of scripture each of these obligations, beginning with that under which this command places the son, and with him the daughter, in his relation to his parents.

The command is, then, that the son honor his father and mother. What is it to honor? I Peter 2:17, is an admonition to the effect that not only the king but that *all men* be honored by the believers. Of the Lord it is said that He honors them that honor Him. I Sam. 2:30. Honor, then, is due not only to the king but to those not in authority above us as well. If the children must honor their parents, the parents in turn are in duty bound to honor their children. The woman must honor and must be honored by her husband. The subject must honor and be honored by his sovereign. And the children of God honor and are honored by their God. Now the honor shown to the parents by the children is, cannot be, the same as the honor shown to the children by the parents nor the same as the honor shown by the woman to her husband or as the honor shown *by both* the woman and the man to the Lord.

What, then, does it mean, to honor parents, or to state the question in terms more general, what is is to honor those in authority? Now the primary sense of the Hebrew and the Greek words translated by honor is to estimate the worth of a thing, to perceive and acknowledge this worth. Thus these words easily acquired the meaning *to revere, to venerate, to hold precious.* Our English word *honor* is from the Latin verb *honoro,* which in turn is derived from the Latin noun *honesta,* the signification of which is *that which adorns, an ornament.* So the meaning of the English verb *to honor* is first to *adorn with an ornament* and then *to esteem, revere, to hold high, to glorify.* A truly honorable man is one adorned by the Lord God with the graces of Christ. And that God honors His people, means that He everlastingly beholds them in Christ, acknowledges them to be what they are in

Him, namely, a people, chosen, redeemed and lovely; it means that He adorns them with salvation and seats them both legally an actually with their Christ in His throne. And that His people honor Him means that by His grace they will to see Him as He is, to acknowledge Him to be God and none else, to fear, love, obey and praise Him, the adorable God.

But what is it to honor parents, those in authority above one? This is known from the circumstance that those in authority must be *obeyed*. Such is the will of God as we know it from His Word. An Israelitish son who would not *obey* his father and his mother, had to be put to death. "If a man," so it is stated in Deut. 21:18-21, "have a stubborn and rebellious son, which will not obey the voice of his father, or the voice of his mother, and that, when they have chastened him, will not hearken unto them: then shall his father and his mother lay hold on him, and bring him out unto the elders of the city, and unto the gate of his place; and they shall say unto the elders of his city, This our son is stubborn and rebellious, he will not obey our voice; he is a glutton, and a drunkard. And all the men of the city shall stone him with stones, that he die; so shalt thou put evil away from among you; and all Israel shall hear and fear". The duty of the children as laid down by Paul is that they "*obey* your parents in the Lord; for this is right". Eph. 6:1. Col. 3:20. Likewise shall servants obey in all things their masters (Col. 3:22); the subjects their magistrates (Ti. 3:1); and the believers their pastors, such as have the rule over them (Heb. 13:17). Now in both the Old and the New Testament scriptures, the word translated by *obey* means *to hear*. This is also the sense of the English word *obey* (from the Latin obedire, meaning, *to hear*). Thus to *obey* is *to hear, to hearken to*, the word, instruction, admonition of the authority, here the parental. The children who do this, honor their parents. Thus to honor father and mother is to own them as parents and to acknowledge their parental authority through being in subjection to their rule—a rule that they exercise by virtue of a God-given right. And it is this right that constitutes the parental authority.

To understand the requirement of the fifth command, it is to be considered that it concerns not a man and a woman as such, but a man and a woman as parents. It is the man and the woman (joined in wedlock) as parents, that must be honored and obeyed and this not merely on account of their being parents but solely by reason of the fact that, being parents they rule by a right that is of God. Such is the teaching of scripture. "Let every soul be subject unto the higher powers (that is, authorities)." And the reason, "For there is no power (authority) but of God: the powers that be are ordained by God". Rom. 13.

All authority is of God. No man rules over another by a right of which he or a majority of men can be the origin. For legally all men are equal. The authority of the parents then springs not from their persons; nor does it inhere in parenthood. To maintain the latter is again to deny that it is of God and bestowed by Him. That the right to rule the child is given to *parents* can be understood. It is through the agency of the parents that the child was brought into being. Thus of all men, no one loves the child as do the parents. No one is therefore so qualified to rule and to care for the child as are the parents.

How true it is that the parents (and thus all authorities) must be obeyed solely on account of their God-given right to rule, may be known from Paul's instruction on this subject contained in chapter 13 of the epistle to the Romans. In this instruction the magisterial and thus the parental authority appears as the object of fear and obedience in separation of the person of the rulers. Wrote the apostle, "Wilt thou then not be afraid of the power? . . . .For he (in the original *she*) is the minister of God to thee for good. But if thou do that which is evil, be afraid; for He (she) beareth not the sword in vain: for he (she) is the minister of God, an avenger to execute wrath upon him that doeth evil". The pronoun *she* in the statement "And *she* is the minister of God to thee for good" refers not to the person of the rulers (the Greek word for *rulers* is masculine) but solely to the power (the right to rule) affixed to their office and exercised by their person. It is this *power* that the brethren are admonished to fear. What appears from this? That rulers are to be feared not with reference to their persons but with reference to the power, grounded in the seat of authority they occupy. So then, though the apostle not only enjoins to obedience toward the ideal institution (the institution as such is an abstraction and therefore cannot by itself be obeyed) but also toward its appearance in the person of the magistrate and thus toward this person, he nevertheless establishes the requirement of this obedience by reference to the ideal institution and the design of authority. Whether the person of the ruler apart from his office is to be esteemed, depends upon the character of the man. If he be a Christian man, he must be honored. The admonition of the apostle Peter is that all men be honored. But, as already has been intimated, this honor is not to be identified with that shown to the ruler for what he by himself apart from his office is. But this is a matter that the fifth command does not at all concern. It concerns only the honor that must be shown to those in (legal) authority above us.

So then, when the apostle penned the above-cited passage, he had before his mind not the person of the ruler as such, the character of this person, the moral depravity or excellencies, as the case might be, of this or that civil magistrate or officer, but solely the *power* together with its appearance, its concrete existence,

in the persons vested with it. This accounts for it that he could enjoin his brethren to be subject to the higher powers even with a man like Nero (a monster of iniquity) seated on the imperial throne. And this also accounts for it that in the same connection he could write, "For rulers are not a terror to good works but to evil", and, "do that which is good and thou shalt have praise of the same: for he (she) is a minister of God to thee for good". When this was written, the cruelties and crimes of a Tiberius, Galicula and Claudius were in yet fresh remembrance and the Christians were being mercilessly persecuted by the monster Nero. That the apostle could nevertheless write as he did was on account of this that what he had before his mind is not the person of rulers as such, the character of those seated in places of authority, the abuse of magisterial power by ungodly men, but solely this power and its real design. The institutions of God are good; but whereas the wicked corrupt everything they touch, defile every place and relation of life in which they stand, and polute every institution of God that takes on substance in their person, the emperical appearance of God's things in the wicked are without exception evil. Hence, (reprobated) magistrates in the world rule not by the grace but by the right of God. And it is He Who in His providence seats them in the places of authority, that through the ages came into being in the organism of the human race, as this organism grew. And as the occupants of these places, they have the power, which they without exception abuse and by so doing convert it into a curse for themselves. And as this doing, too, has the determinate will of God as its sovereign necessity, it cannot be that wicked magistrates rule by the grace of God. But however profligate the ruler may be, he must be honored for the sake of his office.

In the light of the above observation, it is clear when the requirement of the fifth command is being met. The requirement is not being met when the children *love* the parents but do not *obey* them. However great that love may be, if under its impulse there be no acknowledgment of and submission to parental authority, the fifth command is being transgressed. Children of course must love their parents; but this love can never takes the place of submission to parental authority. It is the power that must be recognized; for there is no power but of God, so that even when children do obey, the command is still being transgressed, if they obey not out of consideration for the power but solely out of regard for the parents themselves, their character, their kindness and goodness. This latter is sheer idolatry, a pagan worshipping of ancestors. But from this it in no wise follows that the parents must not be truly kind to their children and temper their rule with love. Unlovable parents, whose rule over their children is characterized by hardness and cruelty, are stumbling-blocks to their children. Thru treatment that is severe, unjust and capricious, the children are provoked and disheartened and as a result will lack affection and confidence, pleasure and power for good. However, though the parental authority must be exercised in love, this love is not the ground of obedience. This ground is solely the will of God as expressed in the command, "Let every soul be subject unto the higher powers," and the command, "Obey thy father and thy mother. . . ." Obedience to parents (and to all authorities) in order to have true moral worth, must spring from true love of God, must at bottom have Him for its object, and must end solely in Him. Even the contention that parents must be obeyed simply because they have the rule over their children must be frowned upon, as it is a contention that leads to the deification of authority as such. Consider that the wicked have no objection to authority. A state or commonwealth in which authority is generally being flouted cannot long endure. The wicked, too, understand this. In their sober moments they, too, therefore lament the fact that there is so little regard for authority among men. In the countries of Germany and Italy, where authority has taken on flesh and blood, so to say, in the person of the modern dictator, not the God of heaven and of earth, but authority is being hailed as the saviour of a nation. What is being worshipped, of course, is the hero, the deliverer, with whom authority is being identified. So, what the wicked really object to is the teaching to the effect that there is no authority but *of God.* Authority, so it is believed, springs from the will of man, from the joint will of the majority. And it is by this majority that the powers that be are ordained and seated on the imperial throne.

Let us now have somewhat closer regard to the connection between love and obedience. The late Dr. A. Kuyper in his exposition of the fifth command (E. Voto V. IV, p. 55 ff) broaches the view that in obedience in distinction from love forms the spiritual tie by which the organism of the family (and of the human race, nations and peoples) is joined together and compacted. Wrote he (I translate), "In total agreement with our nature, God binds the family together by two means. The one is physical and the other is spiritual. Consider that we were endowed with a human nature, consisting of body and soul. For the family the physical bond lies in the birth of the children of the parents The spiritual bond was laid by the Lord through His commanding the children to obey their parents. These bonds extend also to nations and peoples; for also in the life of nations we meet with this twofold bond. A nation is related in its blood through its origin; and it must be subject to authority. It is therefore of the utmost significance that we have clearly before our mind the meaning and the underlying connection of these two foundations upon which the community life of the human family reposes".

In the sequence of his reasoning, the writer deplores the fact that men in general regard love as all and attach so little significance to obedience. In scripture the emphasis lies on obedience, not on love. (There is no truth in this statement, if it be made to apply to the love that scripture defines as the bond of perfection. G. M. O.) The reason that God exalted Christ and gave Him a name above every name is that He became obedient unto death, even to the death of the cross. In the garden He prayed, "Father, not my will, but thy will be done." The first requirement in the preaching of the apostles was that sinners obey the gospel. It is well, the writer goes on to say, that believers place the emphasis where the scripture places it.

Why do men exalt love and have little regard for obedience? Because, says the author, men are of the conviction that there can be love without God. (The wicked imagine that there can be obedience without God as well. G.M.O.). It is not difficult to see, the author goes on to say, why obedience and not love is the great constructive force in the life of a nation. Love as a power is fostered by the external form. The young mother loves the child that she clasps to her bosom, not on account of what may lie hidden in the secret recesses of its inmost being, but on account of its outward appeal. It is different with obedience. Here we have to do with a purely spiritual force, that allows itself to be led by motives from the invisible world. (This applies not to the carnal obedience of the wicked but solely to the obedience of Christ and His people. G.M.O.).

Another reason why obedience as a binding power in the lives of men excels love is that love is arbitrary. Obedience, on the other hand, bridles arbitrariness. In loving, men deem themselves free. They love whom they will. Love is therefore egotistical. It binds a man to those who have appeal for him and separates him from the rest of his fellows. But obedience listens to the command, follows the mandate that is given. It therefore restrains man's ego. Now why is the binding power of obedience so much greater than that of love? The reason is that one must first acknowledge God as His sovereign before one can truly love Him.

Such is the reasoning of the author. What to think of it? It simply does not make sense. (I say this with due regard for the author's greatness). The author actually succeeded in making it appear as if obedience as to its worth, far excels love. And the reason of this success is that the comparison is between the true obedience of God's people, (There is also such a thing as the carnal obedience of the wicked) and the natural and carnal love of men devoid of grace. True obedience is not superior to true love (the love that Christ merited). It is the expression of love; it is love hearing God and appropriating Him as the sovereign Redeemer. What is more, (true) obedience is no bond at all but simply the state of being obedient, compliance with that which is required by authority. The scripture knows of but one spiritual bond between Christ and His people, namely the bond of love (true faith as to its essence *love*), which is the bond of perfection. As to the carnal obedience of the wicked, what is it but the expression of a fear that is at bottom hatred,—hatred of God and of every authority ordained by Him. Thus it can no more be a constructive force in the lives of unprincipled men than can their carnal love.

What the author, quoted above, said of obedience, Paul says of true love. "Love seeketh not her own. . . rejoiceth in the truth. . . believeth all things, hopeth all things. . ." In a word, *LOVE* is obedient.

As to carnal obedience, it is as ineffective as an adhesive power in this world, as natural, carnal love. If the restraints of the law were removed for one day, chaos would result and no man could with safety venture forth on our streets and highways even in the light of day.

G. M. O.

BEKENDMAKING.

Classis-vergadering staat, D. V. te worden gehouden Woensdag, Juni 1, 1938, om negen uur in den voormiddag in de Eerste Prot. Geref. Kerk te Grand Rapids, Mich.

M. Vander Vennen, S. C.

ANNOUNCEMENT.

The Curatorium of our Theological School will meet D. V., in the First Protestant Reformed Church building Tuesday afternoon of May 31, 1938, at 2:00, in the afternoon and again in the evening. Three main items of business are on the agenda:

a) Examination of Student J. Hoksbergen.
b) Regular business of receiving reports
c) Receiving of applicants for the coming School year.

P.S. Applicants desiring entrance into our Theological School are required to have in their possession a testimony of membership in one of our Churches and a recommendation of their consistory. Applicants are expected in the evening.

The Curatorium,
L. Vermeer, Sec'y.

For Hereunto Were Ye Called

I Pet. 2:23.

The statement was made that the powers that be must be honored, irrespective of the character of those seated by God in the places of authority. This raises the question whether revolution is ever justifiable. Views differ. Some take decided ground against any right of insurrection, while there are others who maintain that the citizens of a state have this right and must exercise it when rulers depart from the ideal. "Whenever the system of government," says Meeter, "be it monarchy or democracy, or any other form, in each case the ruler (or rulers) was to act as God's representative, and to administer the affairs of the government in accordance with God's law. The fundamental principle supplied at the same time the very highest incentive for the preservation of law and order among the citizens. Subjects were for God's sake to render obedience to the higher powers, whichever these might be. . . .

"On the other hand this very principle of the sovereignty of God operated as a mighty defence of the liberties of the citizens against tyrannical rulers. *Whenever sovereigns ignored the will of God, trampled upon the rights of the governed and became tyrannical, it became the privilege and the duty of the subjects, in view of the higher responsibility of the supreme sovereign, God, to refuse obedience and even, if necessary, to depose the tyrant, through the lesser authorities appointed by the people for the defence of the rights of the governed.*" *

The italics are of the undersigned. It is the view contained in the sentence printed in italics that is deserving of attention. It is Calvinistic, no doubt, in the sense that a great many, who call themselves disciples of John Calvin, are addicted to it. But let us ask then, firstly, whether the view was actually Calvin's. Before we turn to the works of this reformer, we should make certain that we have before our mind the real issue. The question is not whether the believer as citizen must refuse obedience respecting all such commands that require of him that he do the thing that God forbids in His Word or refrain to do the thing that God bids. God must be obeyed more than man, the temporal ruler. On this all are agreed.

When the magistrates demanded of the apostles, laboring in Jerusalem, that they desist from preaching the gospel, they refused to comply to this specific request. Yet did they continue to be subject to these same magistrates in all lawful things. So the real question is whether subjects must obey also the godless and profligate ruler, the tyrant, who ill-treats his subjects,—obey him in all things in which he may be obeyed, or whether it is the solemn duty of the subjects to reject, disown and depose such a ruler, compel him to abdicate by force of arms, because he fears not God and departs from the ideal. The view contained in the above excerpt is that the latter course is the one to be followed. But this Calvinistic view was not Calvin's. The view which he held on this subject may be known from the final chapter of his *Institutie* — a chapter that bears the title *Civil Government.* The following quotation is from the Holland version of the aforesaid work. The translation is by the undersigned. Wrote Calvin:

"Some magistrates (vorsten) are irresponsible persons, careless in the performance of the duties belonging to their office. Taking no thought for the well-being of their subjects, they wholly give themselves up to a life of luxury. Others for personal gain place on sale their rights, privileges, verdicts and appointments. Still others rob the poor of their money, which they thereupon squander in immoderate disbursements. Some assault maidens and virtuous women, murder the innocent and thus perform the work of highwaymen. Because of this, some men will not be convinced that also these must be recognized as rulers and obeyed. . . A very bad and disreputable person with whom rests a public power that is the seat of divine highness — a highness with which the Lord in His Word vests the servants of righteousness and justice — must receive from his subjects the same honor and esteem, as far as public obeisance is concerned, that the best monarch would receive from them. . . . This disposition of reverence and godliness must be shown to all magistrates, irrespective of what they may be. In honoring and obeying the froward, we ought to go to the extreme length. The reason I so often repeat this is that we may learn not to institute an inquiry respecting the persons themselves, but appease ourselves with the consideration that they by the will of God have been placed in a position that bears the impress of a divine majesty that cannot be dishonoured.

"But, you will say, rulers have reciprocally also duties to perform toward their subjects. I have already admitted this. But if you conclude from this that we need be subject to the righteous rulers only, you argue as one without sense. Consider that also husbands in respect to their wives, and parents in respect to their children are bound to certain duties. But if it occurs that parents and husbands become guilty of wrong conduct in the performance of their duties, to wit, that parents, who are forbidden to provoke their children to anger, so ill-treat their children that by their provocations they render themselves to the latter insufferable beyond measure; and that the husbands shamefully treat their wives, whom they, according to the command of God, are in duty bound

*The Fundamental Principles of Calvinism, H. H. Meeter, p 92.

to love and to spare as the weaker vessels, — shall the children for this reason refuse to be subject to their parents and the wives to their husbands? No, indeed, for they are made subject also to the evil and irresponsible. Thus, in as much as this must be practiced by all, namely, that it is no concern of ours how another in the performance of his duties behaves toward us, but that we ought to consider what our duty is, so must this be particularly observed by those who are placed under the jurisdiction of others. Thus, if we are being oppressed by a tyrannical, or immoderately robbed by an avaricious and intemporate, neglected by an irresponsible, or plagued and tormented by a godless and blaphemous ruler, let us first consider our sins, which without a doubt are being disciplined by the Lord through such stripes. From this will be born humbleness of spirit for the bridling of our impatience. That also this thought be cherished by us, that it is not our task to cure such faults, but that we have nothing else to do than to invoke the help of the Lord in whose hands the hearts of kings (Proverbs 21:1) and the changes of governments are. He is that God who standeth in the congregation of the mighty, who judgeth among the gods (Ps. 82); before whose face all kings and judges of the earth, who refused to kiss His Christ, will fall and be consumed (Ps. 2:12) — kings, who prescribed unjust laws for the purpose of oppressing the poor in their rights, violated the good cause of the people of mean ability, possessed the widows for plunder and bled the orphans".

So far Calvin.

It can be seen at a glance that this entire reasoning turns on the one proposition: The ruled are in duty bound to submit themselves also to the tyrannical ,and godless ruler. In this they are to go to the extreme length. They may not by a power emblemized by the sword depose such a ruler. When life under the tyrant becomes utterly unbearable, al that the oppressed may do is to invoke the aid of God and petition Him for deliverance. Instead of rebelling, they, the oppressed, shall turn to themselves, engage in earnest heart-searchings, and consider that they are being chastized for their sins, humble themselves before the face of God.

Yet Calvin was not unmindful of the fact that this obedience has its limits, that when the command of the king would, if done, involve subjects in a denial of the will of God, not the king but God must be served. Wrote Calvin: "In accordance with this rule, Daniel testifies (6:22) that he did the king no injustice, though he had refused to execute his godless command; for the king by raising his horns against God had robbed himself of his authority. The Israelites are condemned for listening to the wicked command of the king. When Jeroboam had made golden calves, they, to please him, forsook the temple of God. Likewise did their descendants yield to the whims of their kings. The prophet chides them for having accepted their commands (Hos. 5:11).

Calvins attitude toward civil government is thoroughly scriptural. That the people of God must yield to the authorities, also in their degenerate state, a ready obedience in all legitimate affairs is the plain teaching of Holy Writ. The first epistle of Peter contains this admonition, "Servants, be subject to your masters with all fear; not only to the good and gentile, but also to the froward. For this is thankworthy, if a man for conscience toward God endure grief, suffering wrongfully. For what glory is it, if, when ye be buffeted for your faults, ye shall take it patiently? but if, when ye do well, and suffer for it, ye take it patiently, this is exceptable with God. For even hereunto were ye called: because Christ also suffered for us, leaving us an example, that ye should follow his steps: who did no sin, neither was guile found in him: who when he was reviled, reviled not again: when he suffered, he threatened not: but committed himself to him that judgeth righteously. I Pet. 2:18-23.

"For even hereunto were ye called" namely, to suffer for well-doing, for the truth that ye witness, for the Name of Christ that ye confess, for the works of true goodness in which ye by His grace may walk, for the bowels of mercies, kindness, humbleness of mind, meekness and longsuffering, that ye put on as the elect of God. The believer must be seen as adorned with these virtues. But if seen as so adorned, he will suffer, as the world that lieth in darkness hates and persecutes Christ as He stands before it in His people. So it follows that the statement, "your calling is to suffer for doing well," is equivalent in meaning to the statement, "your calling is to walk as children of the light in this world." This being the believer's calling, he finds himself under the necessity of submitting also to the froward master. For to rise up in rebellion against this master, to humble him, to bring him to the desired terms, to render him harmless, through the employment of violence, or through threats of violence, (and this is rebellion, insurection), is to meet violence with violence, is thus to do as the world does. And what would then be moving the believer is not the love of God but the desire to be freed from suffering and, positively, to improve his condition of life, thus a desire to save his soul. And to satisfy this desire to save his life, to gain this world, he, in his carnal wrath draws the sword against the froward master, and thus puts on as an elect of God not bowels of mercy, but of anger, wrath, malice, lying, deceit, evil concuspiscence and the like. It is a fact that without a single exception every political revolution in history sprang to a greater or less degree from this carnal crave for the earthly treasures.

Therefore, this course—the course of carnal wrath—is not the one to be pursued by God's people. They shall not threaten the froward master in their effort

to bring him to terms. They shall not destroy him if he refuses to meet their terms. For hereunto were they called, namely to do well and to suffer for it; because Christ also suffered for them, leaving them an example, that they should follow His steps, who, when He was reviled, reviled not again. He thus saved His soul, and gained for Himself and His people a kingdom, —the kingdom of light.

Men may succeed in making themselves believe that when they rebel against their master, they do so with an eye singled to the glory of the supreme sovereign God. Fact is, however, that that eye of theirs is singled to their own material advantage. Men cannot be doing a thing to God's glory, if what they do is something that He forbids.

But, some may ask, are rulers above the law, that they can rob and steal and murder with impunity? No indeed. A profligate ruler must be restrained in his lawlessness and punished, but by the proper authorities. God's people shall not avenge themselves. What they shall do is to condemn by their light also the wickedness of those, seated in places of authority, and, for the rest, commit themselves to God who judgeth righteously. So did Christ. And doing as Christ did, they, the people of God, overcome evil with good in the elect, who are drawn by the good out of darkness into the light of God's kingdom.

G. M. O.

Sacrifice By Blood

In the previous article on this subject, a beginning was made of the treatment of the several kinds of sacrifice. It was found that their number was five: the sin, trespass-, burnt-, peace-, and meat-offering. It was pointed out that all these kinds of sacrifice were needed to bring out the whole truth in connection with the work of Christ and that they were needful to the believer as the medium for the adequate expression of the faith that was in him.

It was also pointed out that the order of these sacrifices in the Mosaic system was not arbitrary. In this system the sin- and trespass-offering had to be given *first* and the burnt- and peace-offering, as supplimented by the meat-offering, *last* place; and this for the reason, so it was pointed out, that the things necessary for God's people to know, that they may live and die happily, are *first,* how great their sins and miseries are and how they may be delivered from their sins and then *lastly,* how they shall express their gratitude to God for such deliverance.

Let us now have regard to the class of sins for which the sacrifices could avail. The sins that this class *did not* include were several. Let us attend to these first.

The class did not include the presumptuous sins, that is, the sins committed in deliberate defiance of the authority of God and with the wilful determination to contest with Him the supremacy. This may be known from Num. 15:27-31, "And the priest shall make an atonement for the soul that sinneth through erring (that is, through wandering away from the command of Jehovah); . . . .but the soul that doeth ought presumptuously(with a high hand). . . , that soul shall be cut off from among His people, because he hath despised the word of the Lord, and hath broken His command, that soul shall utterly be cut off; his iniquity shall be upon him."

From Num. 35:11-16, we learn that murder (the wilful, intentional shedding of blood) was another sin excluded from the class of sins for which the sacrifice could avail. The passage reads, "And ye shall appoint you cities to be cities of refuge for you; that the slayer may flee thither, which killeth a person unawares. . . .these cities shall be a refuge. . .. ,that every one that killeth any person unawares may flee hither. But if he smite him with an instrument of iron, so that he die, he is a murderer; the murderer shall surely be put to death. . . . And if he thrust him of hatred, or hurl at him by lying in wait, that he die; or in enmity smite him with his hand, that he die; he that smote him shall surely be put to death; for he is a murderer". Thus the manslayer, he killing unawares and not hating in times past, was permitted to live; but not so the intentional killer. Thus murder was a capital crime, punishable by death. It was a sin that could not be atoned. There were several such sins for which no sacrifice was accepted, namely, the following:

1. *Worshipping of other gods,* Ex. 22:20. "He that sacrifices unto any other god, save unto the Lord only, he shall utterly be destroyed". Deut. 17:2-7, "Then thou shalt bring forth that man or that woman (Who served other gods) unto thy gates . . . and shalt stone them with stones, till they die."

2. *Solicitation to religious apostacy.* A prophet urging apostacy to be put to death as a criminal. Deut. 13:1-5; also a near relative or friend, Deut. 13:6-11. A town guilty of apostacy shall be destroyed and its inhabitants slain, Deut. 13:12-18.

3. *Divination or Sorcery.* The sorceress shall be put to death. Ex. 22:18. No form of heathen superstition shall be tolerated in Israel; all alike shall be put to death. Deut. 18:9-14. Death shall be to all who practice heathen rites, Lev. 19:31; 20:6.

4. *Sacrifice of children to heathen gods.* Any one

guilty of this sin shall be put to death, Lev. 18:21a; 20:2, 3. If the people of Israel fail to do their duty and put to death such an impious criminal, Jehovah Himself will execute judgment upon the culprit and upon his family and upon all in the community who unite or sympathize with him in the abominable rite, Lev. 20:4, 5.

5. *Blasphemy.* The sacred name of Jehovah shall not be treated irreverently. Whosoever speaks scornfully or impiously of Jehovah shall be put to death, whether he be a native or resident or alien, it is the duty of the community to execute judgment by public stoning, Lev. 18:21b; 24:15, 16.

6. *False Prophesy.* Whenever a prophet refuses to heed and proclaim the message which he receives from Jehovah, he shall be punished by God for his unfaithfulness. If, as influenced by base motives, he perverts his sacred office and proclaims in Jehovah's name or in the name of heathen gods a message of his own fabrication, he shall pay for his crime with his life, Deut. 18:18-22.

7. *Desecration of the Sabbath.* The man who defiles the holy day by doing any work therein is guilty of a crime which shall be punishable by death, Ex. 35:2, 3.

8. *Persistent disobedience to parents.* The son who curse either of his parents shall be put to death by the ruling authorities, Ex. 21:17. If a son persistently and defiantly disobeys his parents' commands and does not respond even though they punish him, then they shall bring him before the elders at the gate of their village and shall publicly state that he is defiant, disobedient, profligate and intemporate. After the case has been presented, all the men of the town shall join in stoning him to death, that by a signal public example the community may be delivered from the dangerous crime of filial disobedience, Deut 21:18-21.

9. *Fatal personal injury due to criminal neglect.* If an ox fatally gore a man or a woman it shall be stoned to death as a dangerous offender, and if it already had acquired the habit of attacking persons and the fact had been reported to the owner, he, too, shall be stoned, Ex. 21:28-32.

10. *Kidnapping.* A man who steals a fellow Israelite, treating him as a slave or selling him into slavery, shall, if his guilt be established, be put to death, Ex. 21:16; Deut. 24:7.

11. *Adultery.* If a man be discovered committing adultery with a married woman, both shall be put to death. Likewise, if a woman be a maiden betrothed to another man and the act was committed within the city where it was possible for her to have offered effectual resistance, both she and her seducer shall be put to death by stoning, Deut. 22:22-24; Lev. 18:20; 20:10; Num. 5:12-31.

12. *Rape.* If a man find a young woman, betrothed to another, alone in an uninhabited place and ravishes her, the girl shall be innocent, for she had no way of resisting, but the man shall be put to death, Deut. 22:25-27.

13. *Unlawful marriages.* If a man marry his stepmother or daughter-in-law both the guilty parties shall be put to death, Lev. 20:11, 12, 14, 17. If a man marry both a mother and a daughter, they have committed a shameful crime. All three shall be burnt to death. If a man marries his half sister, they shall be destroyed, Lev. 20:19-21.

14. *Sodomy.* For one man to have intercourse with another, as between the sexes, is an abomination to Jehovah. Both shall be put to death, Lev. 18:22; 20:13.

15. *Bestiality.* Whosoever shall have sexual intercourse with a beast shall be put to death, Ex. 22:19; Lev. 18:23; 20:15.

16. *Lack of decency.* If a man has sexual intercourse with a woman during her recurring period of sickness, both shall be destroyed because they have sinned against the laws of nature and of decency, Lev. 18:19; 20:18.

17. *Prostitution.* A married woman found guilty of having prostituted herself before her marriage, shall be stoned to death, Deut. 22:13-21. The daughter of a priest, who becomes a public prostitute, disgraces her father and his sacred office. For her impious crime she shall be burned with fire, Lev. 21:9.

18. *Defiance of the public tribunals.* A man who in open defiance to law fails to act in accordance with the ruling of the court shall be punished by death, Deut. 17:12, 13. These were the capital crimes excluded from the class of sins that could be covered by the blood of the sacrifice.

To this may be added the list of crimes that do not call for capital punishment at the hands of the authorities but respecting which it is declared that Jehovah Himself will destroy the offender, if not immediately, then eventually.

1. *Idolatry.* If, when the people of Israel are settled in the land of Canaan, they and their descendants at any time turn to the worship of idols and thereby arouse Jehovah's righteous wrath, let them be assured that they will cease to exist as a nation. And in the public ritual of imprecation the priest shall declare: "A curse upon the man who causes an image of wood or metal to be made by an idol-maker and then sets

up sacredly as an object of worship this abominable thing". Deut. 27:15; 4:25-28.

2. *Irreverence for the sanctuary.* The Israelite who shall approach to the sacred place where Jehovah especially reveals Himself, shall incur His displeasure and be punished by Him with death, Num. 4:17-20; 18:22; 3:38. Any priest, who, when he is ceremonially unclean, touches the things which have been consecrated to Jehovah, shall become the object of Jehovah's destructive wrath, Iev. 22:3; 7:20, 21. Likewise any priest, who, when he is ceremonially unclean, eats of the portions of the sacrificial offerings due him, shall be punished with death by Jehovah.

3. *Treacherous assault.* "A curse upon every man who treacherously and undetected attachs his neighbour, Deut. 27:24.

4. *Taking disadvantage of the helpless.* Let no Israelite take advantage of the dependence and defencelessness of the foreigners who have become members of the community, to do them an act of injustice or cruelty, but let him always remember that his ancestors were once foreigners, resident in the land of Egypt. Neither shall he wrong in any way those other helpless wards of Jehovah and of the community: the widows and the orphans. If he does, Jehovah will rise as their protector and will take vengeance upon him and will bring disaster upon the Israelites of their foes so that their wives shall become widows and their children orphans, Ex. 22:21-24; 23:9.

5. *Misuse of authority.* A curse upon every man who leads astray those who need guide and patron, or who uses his influence or authority to do injustice to resident aliens, orphans and widows, Deut. 27:18, 19.

6. *Accepting bribes.* A curse upon the judge or witness who for the sake of a bribe condemns or leads to the condemnation of an innocent person, Deut. 27:25.

7. *Removing the boundary stone.* A curse upon every man who steals land from his neighbour by moving the boundary stone, Deut. 28:17.

Let us now have regard to those sins respecting which it is especially declared that they could be atoned. In this list the first to be mentioned are such as were done through ignorance. "And if the whole congregation sin through ignorance and the thing be hid from the eyes of the assembly, and they have done somewhat against any of the commandments of the Lord concerning things which ought not to be done. and are guilty; when the sin which they have sinned against it is known, then the congregation shall offer a young bullock for the sin. . . ." Lev. 4:13. This passage then has reference to a kind of sin of which there was no consciousness of guilt because the transgressor, in this case the assambly, knew not that he sinned. This is the thought contained in the expression" hid from the eyes", namely no consciousness of guilt, being unaware of having offended. Two such cases are mentioned at the beginning of chap. 5 (of the book of Leviticus). "Or if a soul touch any unclean thing, whether it be a carcass of an unclean beast, or a carcass of an unclean cattle, or the carcass of unclean creeping things, and if it be hidden from him; he shall also be unclean and guilty. . . ." The offender knew not that it was the carcass of an unclean creature that he had touched. Hence there was no consciousness of guilt. Yet the transgression of the law was an existing fact. Brought to the offender's knowledge, he was in duty bound to remove the existing guilt by confession and sacrifice. But the question may be put whether the transgressor had offended, because his knowledge of unclean animals was so limited as to make it impossible for him to perceive that it was the carcass of one of these creatures that he touched or whether his having offended was due to carelessness on his part. If the latter, than the sin with which we here have to do was committed not through stark ignorance but through carelessness, inadvertance, culpable eversight, mistake. But it may be that in some or even several instances, the sin was committed through pure ignorance. Moses did not go into detail here.

The second case, described in the following verse (verse 3 of chapter 5 of the book of Leviticus) is that of touching the uncleanness of a man, "Or if he (the soul of the previous verse) touch the uncleanness of a man. whatsoever uncleanness it be that a man shall be defiled withal, and it be hid from him: when he knoweth of it, then he shall be guilty. . . ." The expression "when he knoweth of it" is to be taken in connection with the "it be hidden from him" of verse 2. This offence, too, would be committed through error, that is, careless oversight. the failure to take sufficient heed. This is, no doubt. the sense and meaning of the original Hebrew word (bishgagagh) translated by *ignorance.*

The fourth and last case mentioned in this chapter, is that of forgotten oaths, not embracing the transgression of the 3rd commandment. "Or if a soul swear. pronouncing with his lips to do evil or to do good, whatsoever it be that a man shall pronounce with an oath, and it be hid from him; when he knoweth of it. then he shall be guilty in one of these." This case is one of forgetfulness respecting the vow that was made. The expression *to do evil* must not be made to signify a doing that. if performed, would involve the doer in some grievous sin; for as an oath made to confirm a resolve to commit some crime. was a deeply sinful oath. Thus the expression "to do evil or to do good" must mean "to do anything at all". Yet it may have been a vow that was rash—an oath through which the

one who swore had committed himself to what could not at all or under the circumstance be undertaken, thus an oath that might or could not be performed and that therefore had been wilfully forgotten. What pleads for this explanation is that what is required is not that the oath be kept but that the offender confess that he sinned in that thing and bring a trespass offering. Here again Moses does not go into detail. It is enough for us to know that the sin in this case was one committed unintentionally, and that it was therefore a sin for which a sin-offering would be accepted.

Thus it was plain that one class of sins that could be atoned was comprised of such offences that were committed unwittingly, through inadvertance. But this was not the only class of sins for which the animal sacrifice availed. Another class was that comprised of sins of weekness, committed under the influence of of passion or under temptation and thus not characterized by that settled and deliberate malice that marked the persumptuous sins. They were sins, in a word, that a man could commit and still be in the heart of his dispositions a believer. An example of this class is given in the first verse of this chapter (5 of the book of Leviticus), "And if a soul sin and hear the voice of swearing, and is a witness, whether he has seen or known of it; if he do not utter it, then he shall bear his iniquity." The expression "he shall bear his iniquity" must not be explained to mean that the sin could not be forgiven and atoned. It could. The notice at verse 5 "And it shall be, when he shall be guilty in one of these things, that he shall confess. . . ." must be made to apply also to this offence as well as to all the others made mention of in the verses preceeding verse 5. The case here specified (in verse 1) is that of a witness put upon oath who withholds testimony as to what he has seen and therefore knows. The offender refrains from telling the whole truth. His sin is therefore not that he through his deliberate lying corrupts his testimony. Thus the case is not that of giving positive false witness. The latter is treated in Deut. 19:16-19. This offence could have one of several reasons, such as fear, or selfishness or inordinate regard for the one whom the testimony concerned. The expression "hear the voice of swearing" must be understood. In the forms of Jewish trial the witness did not himself utter the oath but was adjured by the magistrate. It is the latter's voice that the witness heard.

In the class of sins now under consideration must also be concluded those mentioned in Lev. 6:1-5. Several sins are mentioned here, "If a soul commit a trespass against the Lord, and lie unto his neighbour in that which was delivered him to keep, or in fellowship, or in a thing taken away by violence, or hath deceived his neighbour; or have found that which was lost, and lieth concerning it, and sweareth falsely; in any of all these that a man doeth, sinning therein. . . . and he shall bring a trespass-offering unto the Lord."

"If a man lie to his neighbour in that which was delivered him. . . ." This has reference to a deposit, a thing entrusted to be kept. The sin in this case would consist either in the offender denying that he had received it at all or in his denying that it was received in trust, or in his refusing to restore it.

"Or in fellowship" or pledge. This differs from the former in being not simply a trust but a pawn.

The offence might also consist in appropriating the thing by violence or by deceit; or even in denying that what was lost had been found and in confirming the denial by an oath. This false swearing refers to all the wrongs mentioned before, and to the guilt of the false oath, added to the wrong done.

This exhausts the list of sins of which it is especially declared that they could be covered by the animal sacrifice. This raises the question whether to this list others may and should be added. The question must be answered in the affirmative. The sins examined are to be regarded as specimens of a larger class. There is positive evidence of this in the scriptures belonging to the Pentateuch. It is what also can be expected. For if moral weakness, embodying itself in the sinful acts examined, could be atoned, there could be no reason why this same weakness could not be covered as expressing itself in other directions. But this is a matter that will be dealt with in a following article. That not all sins could be atoned, has, of course, great significance for believers of this new dispensation. Just what this significance may be, will be shown in the next forthcoming article on this subject.

G. M. O.

If an unregenerate man can do any good thing before his conversion, then all his doings are not sin, but he may do something that is pleasing to God. But the unregenerate can do nothing to please God, "for without faith it is impossible to please Him" (Heb. 1-6), and again all his works are sinful, "for whatsoever is not of faith is sin" (Rom. XII-23). They may appear glorious in outward show, but bring them to the touch-stone of God's Word and they will prove to be nothing but splendid sins as Augustine calls them.

T. VICARS B.D. -1625-

That doctrine that gives the most glory to God undoubtedly is the true doctrine, that which takes away all boasting from man is the right opinion.

T. VICARS B.D. -1625-